

עלון הרשמים

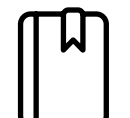
גיליון מס' 26

אדר תשפ"ה, מרץ 2025

תרבות

מאמרים

חידושי פסיקה

תוכן עניינים

— דבר המערכת

חידושי פסיקה ועדכוני חקיקה

— חידושי פסיקה

— עדכוני חקיקה

מאמרים

— מזונות

עיקול בתיק מזונות לצורך הבטחת מזונות עתידיים -
הרשמת אביבה יהונתן ארוש

— חדלות פרעון

מעמדם של כספי חסויים - הרשמת נועה רגב

— כינוסים

על שיקול הדעת בפסיקת שכר טרחת כונסי נכסים
בביצוע צווי עשה – הרשם אייל רוזין

תרבות

— המלצת קריאה

— ברכות ואיחולים

כשחודש אדר כבר פה, חודש שמרבים בו בשמחה, גם הוצאת גליון נוסף היא חלק משמחה זו. מרגיש כי מלאכתנו הרבה והעמוסה בשגרה, רבה ועמוסה יותר בתקופה זו.

אנחנו עוד בשלהי תקנות שעת החירום, על אף שהן לא יוארכו, בודאי שיקול דעת ביחס לכל הנמנים על מאגר חרבות ברזל ומלאכת האיזון השיפוטית העדינה שאנו נדרשים לה ביום יום שלנו יבואו לידי ביטוי ביתר שאת בתקופה הקרובה.

אנחנו בתחילת מהפיכת הריבית, שכבר נכנסה לתוקפה, וזו הזדמנות למתן החלטות עקרוניות ומעמיקות שיחדדו את אופן החלת התיקון על תיקי ההוצאה לפועל.

גם בעלון שלפניכם נתחדש. יש עורך חדש לשער הראשון של חידושי פסיקה ועדכוני חקיקה.

במשך העשור האחרון הוביל ביד רמה את כתיבת השער הראשון לכל עלון כב' השופט ראמי נאסה. השופט ראמי נאסר החל את עריכת שער הפסיקה והחקיקה בהיותו רשם ההוצאה לפועל והמשיך לערוך אותו אף לאחר מינויו לשופט בית המשפט השלום.

אין במה מתאימה מזו להודות מקרב לב על פועלו של כב' השופט ראמי נאסה, על מסירותו, מקצועיותו, התמדתו והשמחה שבה נענה לכל בקשה וצורך, בעריכת 25 הגליונות שפורסמו עד עתה. כב' השופט ראמי נאסר שלוחה לך הערכה רבה מכל רשמי ההוצאה לפועל לדורותיהם על שהחכמת אותנו ודאגת שנהיה מעודכנים בפסיקה העדכנית והרלוונטית ביותר למילוי תפקידנו על הצד הטוב ביותר. תודה רבה לך.

לנעליו הגדולות של כב' השופט ראמי נאסר נכנס כב' הרשם עיסאם חאיק. החל מגליון זה בנוסף לפסיקת בתי המשפט על כל ערכאותיהם, תוכלו להתעדכן בהחלטות נבחרות של רשמי ההוצאה לפועל בנושאים עקרוניים, חדשניים ומעניינים. שיתוף בהחלטות רשמי ההוצאה לפועל הינו פרי יוזמתו ועבודתו של כב' הרשם עיסאם חאיק ואני בטוחה שכולנו נצא נשכרים מההפרייה ההדדית שבכך. בהזדמנות זו, אני מבקשת להזמין כל אחד ואחת מכם לשתף את חברי העלון ואת כב' הרשם עיסאם חאיק בהחלטות חשובות ועקרוניות שלדעתכם מתאימות להתפרסם בעלון הרשמים לרווחת כל ציבור קוראיו.

בשער המאמרים המקצועיים תוכלו לקרוא בעלון את מאמרו של כב' הרשם אייל רוזין בשאלה מעניינת של אופן פסיקת שכר כונס לביצוע צו עשה, את מאמרה של כב' הרשמת נועה רגב בבחינת סוגייה מרתקת ביחס לכספי חסויים המנוהלים על ידי תאגיד אפוטרופוס בהליך חדלות פרעון בעקבות מקרה שטופל על ידה ואת מאמרה המקיף של כב' הרשמת אביבה יהונתן ארוש על גבולות עיקול להבטחת גביית מזונות עתידיים.

במדור התרבות תוכלו להנות מהמלצת קריאה ושיתוף ברשימת המינויים האחרונה של רשמי ההוצאה לפועל לבתי המשפט השונים, מינויים שיש בהם להעיד על איכות וטיב הרשמים כולם וההערכה הגוברת כמו גם לאמון בתפקיד שאנו ממלאים במערכת המשפטית בארץ.

בעת כתיבת דבר המערכת לכבוד הגליון החדש, מספר 26, של עלון הרשמים, מובאים לקבורה החללים שהושבו לארץ משביים.

התחושות מעורבות, לצד הקושי על שבויים נוספים שטרם הושבו, על מלחמה שלא באה אל סופה, יש מעין נחמה על מי שכבר כאן ועל המשפחות שזכו לוודאות. כבר תקופה ארוכה שמנעד הרגשות של כולנו נע מקצה לקצה, והתפילה המשותפת היא לאיזו מהפיכה שתשיב אותנו לחוויית שגרה של חיי היום יום – "ונהפוך הוא" ממש כמו בחג הפורים שקרב ובא, שבו אנחנו חוגגים את היפוך המציאות בסיפור המגילה. סיפור שמתחיל בגזירת השמדה ונגמר במשלוחי מנות איש לרעהו. סיפור של פחד שהופך לשמחה גדולה.

מי ייתן ונזכה ל"מהפיכה של שמחה" גם אנו בדורינו. גם כעת, נישא תפילה להשבת כל החטופים, לרפואת כל הפצועים ולשובם בשלום הביתה של כל החיילים. קריאה מהנה.

עורכת העלון: קרן פרג'ון זיטמן
חברי המערכת: גיא אבגי ואייל רוזין.

תרבות

מאמרים

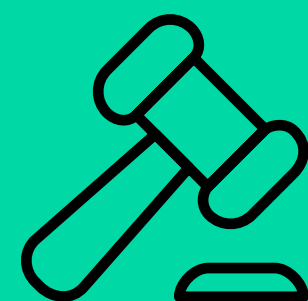

חידושי פסיקה

תוכן עניינים

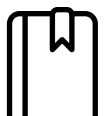

חידושי פסיקה ועדכוני חקיקה

עדכוני חקיקה

חידושי פסיקה

תוכן עניינים

בית המשפט העליון

האם עצם מעורבותו של נושה פרטי בהליך משפטי מצדיק תגמול מיוחד? [ע"א 5264-23 גבריאל מאיו נ' עמרם יעקוביאן ו- 274 אח' מיוחד] (25/11/2024)

האם חיוב מכוח שטר חוב, אשר הוצא להבטחת הלואאה ע"י אחי המבקש, מהווה סוגיה עקרונית החורגת מעניינם של הצדדים? [בע"מ 3220/24 סמי מטר נ' פמה קרדיט בע"מ] (20/11/2024)

עד כמה קיומה של חלופת דיוק, אף בהנחה שקיימת כזו, מקהה את עוקצו של פינוי אם וילדיה מהדירה המהווה בפועל את מרכז חייהם? [רע"א 54088-09-24 חיה שימון נ' ברכה פלדמן] (27/11/2024)

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי במסגרתה נדחתה בקשת המבקש להורות על השבת כספים לקופת הנושים שהוצאו ונגרעו ממנה; ולהשית את הוצאות ההליך על החייב או הנאמן או כונס הנכסים הרשמי. [רע"א 31538-11-24 אהרון ברט נ' יהודה הלוי] (15/12/2024)

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי, שעניינה אופן בירור טענות המבקש ביחס לזכויותיו בנכס מקרקעין, המשמש כבית המשפחה, אשר הליכי מימוש לגביו מתקיימים במסגרת הליך פשיטת רגל בו מצוי אביו. [רע"א 13555-08-24 אדם שמסי נ' מוחמד שמסי] (25/12/2024)

בית המשפט המחוזי

האם זוכה בהתמחרות בהליכי כינוס נכסים רשאית להסתמך על זכייתה ולמנוע בכך קיום התמחרות נוספת? [רמ"ש (ב"ש) 1143-07-24 פלונית נ' אלמוני] (19/11/2024)

האם קיימת אפשרות לעיכוב הליכים בשל תניית בורות? [רע"א (ת"א) GLM 2608-10-24 ישראל יזמות ונדל"ן בע"מ נ' הילה תורן] (21/11/2024)

בית המשפט השלום

היעתרות לבקשת תובע להיפוך סדר הבאת הראיות במסגרת תביעה שעילתה פיצוי כספי בהתאם לפוליסות ביטוח בריאות וחיים. [ת"א (ת"א) 6259-09-23 פלוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ] (20/11/2024)

ערעור על החלטת רשמת ההוצאה לפועל, לחייב את היחיד בצו תשלומים במסגרת צו שיקום כלכלי. [עחדל"פ (ב"ש) 15588-07-24 אביאל בר רואימי נ' כרמי ליבוביץ] (09/12/2024)

האם שטר חוב הנושא חתימה אלקטרונית ניתן לביצוע בלשכות ההוצאה לפועל בהליך הקבוע בפרק ט' לתקנות ההוצאה לפועל? מה היחס בין פקודת השטרות, שמקורה בחוק השטרות האנגלי משנת 1882 לבין חוק חתימה אלקטרונית ולעידן דיגיטלי בו אנו חיים? האם יכולות שתי מערכות הדינים לדור בכפיפה אחת, והאם הגיעה העת להכיר בשטרות דיגיטליים. [רער"צ (פ"ת) 41866-12-23 ביזי פיונסים בע"מ נ' לשכת הוצל"פ - רשות האכיפה והגבייה] (11/02/2025)

בית המשפט לענייני משפחה

האם מועד החיוב של הבנק הינו מועד הטלת העיקול או מועד שיעורו ביום התשלום בפועל? [ע"ר (ב"ש) 52407-10-23 פלונית נ' אלמונים] (04/03/2024)

תביעה לאיזון משאבים ופירוק שיתוף. [תלה"מ (חי') 75693-01-24 ר' ש' נ' ז' ש'] (25/11/2024)

רשמי רשות האכיפה והגבייה

החלטת כב' הרשם עיסאם חאיק (פרשנות הסכם פשרה - מאפייני חיוב ברוטו/נטו) - בקשת החייב בטענת פרעתי במסגרתה טען כי החיוב בהסכמה שקיבלה תוקף של פסק דין היה ברור ונהיר וכי הסכום המוסכם היה בערכי נטו ולא ברוטו. הזוכה מנגד, טען כי המדובר בהסכמה בערכי נטו וכי ההסכמה שקיבלה תוקף של פסק דין, מחייבת פרשנות. [לשכת הוצל"פ חיפה, תיק מס' 510979-04-22 (החלטה מיום 25/11/24)]

החלטת כב' הרשם עיסאם חאיק (חיוב צד ג' (בנק) בחוב הפסוק) - התקבלה בקשת זוכה לחייב צד ג' - בנק, בחוב הפסוק לפי סע' 48 לחוק ההוצאה לפועל. [לשכת הוצל"פ חיפה, תיק מס' 508893-04-23] (25/11/24)

החלטת כב' הרשמת אפרת לרנר (דיירות מוגנת - מינוי כונס על דירת מגורים) - התקבלה בקשת ב"כ הזוכה למנותו לכונס נכסים על זכויות החייב בדירת מגורים, וזאת חרף טענת החייב כי הוא נהנה מהגנת דייר מוגן וכי לא ניתן להוציאו מהנכס. [לשכת הוצל"פ חיפה, תיק מס' 514378-09-23] (21/11/24)

רשמי רשות האכיפה והגבייה

 החלטת כב' הרשמת פני יעקובוביץ (שכ"ט כונס) - מה שיעור שכר הטרחה אותו יש לפסוק לכונס הנכסים כאשר הנכס מושא הליכי הכינוס בתיק לא מומש על דרך של מכירה אלא באמצעות העברת הזכויות בין הצדדים? **[לשכת הוצל"פ תל אביב, תיק מס' 513266-12-22 (24/11/24)]**

 החלטת כב' הרשמת חן לוי (הפחתת ריבית) - האם בקשה לתשלום החוב על ידי צד ג' נכנסת תחת טעמים מיוחדים לפי סעיף 81א (4) לחוק ההוצל"פ? **[לשכת הוצל"פ תל אביב, תיק מס' 503691-05-18 (24/11/24)]**

 החלטת כב' הרשמת פני יעקובוביץ (ביטול עיקול - פיצוי נזיקי) - האם כסף אשר נכנס כפיצוי בגין נזקי גוף פטור מעיקול על ידי צד ג'? בקשת החייב לביטול עיקול אשר הוטל במסגרת תיק הוצל"פ על כספים המוחזקים לזכותו אצל צד ג'. **[לשכת הוצל"פ תל אביב, תיק מס' 519419-06-21 (24/11/24)]**

 החלטת כב' הרשמת עידית גור אריה (ביצוע שטר - התנגדות) - מה דינה של התנגדות לביצוע שטר, אשר מוגשת לאחר 30 ימים מיום שהומצאה האזהרה, בזמן בו החוב בתיק אופס עקב הליכי גבייה שננקטו עוד קודם להגשת ההתנגדות ומלוא הכספים הועברו זה מכבר לזוכה? **[לשכת הוצל"פ תל אביב, תיק מס' 523255-01-24 (החלטה מיום 12/01/25)]**

רשמי רשות האכיפה והגבייה

 החלטת כב' הרשמת קרן פרג'ון זיטמן (חיוב צד ג' (משטרה) בחוב הפסוק) - בקשה לחיוב צד ג' בחוב הפסוק. **[לשכת הוצל"פ ירושלים, תיק מס' 03-15703-98-8 (12/01/25)]**

 החלטת כב' הרשם יחיאל נויזץ (תיק לביצוע פסק דין - דיון מקיף בסוגיית הפחתת ריביות) - בקשה להפחתת ריבית וסגירת התיק. **[לשכת הוצל"פ ראשון לציון, תיק מס' 18-17102-10-7 (14/01/25)]**

 החלטת כב' הרשמת לילך לגזיאל אורבך (חדלות פירעון - הפטר לאלתר לחייב שהנו דר רחוב) - בקשת היחיד למתן הפטר. **[לשכת הוצל"פ חיפה, תיק מס' 801199-01-24 (09/02/25)]**

 לפירוט חידושי פסיקה

תרבות

מאמרים

חידושי פסיקה

תוכן עניינים

האם עצם מעורבותו של נושה רגיל בהליך משפטי מצדיק תגמול מיוחד?

ע"א 5264-23 גבריאל מאיו נ' עמרם יעקוביאן ו- 274 אח' (25/11/2024)

• ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בפר"ק 15-10-55904 במסגרתה התקבלה בקשתם של משקיעים, נושי חברה בפירוק, לאישור תגמול מיוחד.

• בית המשפט קיבל את הערעור וקבע כי עצם מעורבותו של נושה בהליך משפטי אינו מצדיק כשלעצמו תגמול מיוחד כאמור, השמור למצבים של איתור נכסי החייב שלא היו ידועים לבעל התפקיד; **ככל שמתקיימות נסיבות המצדיקות לקבלת "סיוע" משפטי לבעל התפקיד, ומתן תגמול לגביה, זו צריכה להיות מאושרת מראש על ידי בית המשפט.** ובכך, אין מקום לפסיקת תגמול מיוחד במקרה זה.

• עיקרון השוויון בין נושים בעלי מעמד נשייתי זהה הוא אחד מעקרונות היסוד בהליך חדלות פירעון, העומד בבסיס דיני הנשייה, הן בהתאם לדין הקודם לפי פקודת פשיטת הרגל, ופקודת החברות, והן בהתאם לדין החל לפי חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי (סעיף 76 לפקודת פשיטת הרגל החל גם על חברות מכוח סעיף 353 לפקודת החברות; סעיף 232 לחוק חדלות פירעון). גם לעיקרון השוויון ישנם גבולות ומיצרים ולעתים הוא נסוג מפני שיקולים אחרים. אחד מהחריגים שהוכרו כמתירים סטייה ממנו, הוא מקרה שבו מדובר בנושה אשר פעל לשם הטבת מצבת הנכסים הניתנים לחלוקה בין כלל נושי החייב או התאגיד המצויים בהליכי חדלות פירעון. זאת כאשר אלמלא מאמציו של אותו נושה, הנכסים שאותרו על ידו לא היו מחולקים בין הנושים. תגמול הנושה מיטיב עמו אפוא כתמורה על ההטבה שהעניק לכלל הנושים, המגלים לא פעם אדישות כלפי הליך חדלות הפירעון מתוך אמונה שתצמח להם ממנו תועלת נמוכה, או מתוך

הסתמכות "עיוורת" על בעל התפקיד.

• **בפסיקה נקבעו כללים** שלאורם ניתן לצעוד בעת מתן הכרעה אם מגיע לנושה הפעיל שכר על עמלו, ומה גובהו. **ראשית**, לא כל נושה פעיל זכאי לגמול מיוחד על עמלו; כך, אין מקום להעניק גמול מיוחד לרשות ציבורית, כדוגמת רשות המסים או רשות מקומית, שכן מצופה מגופים מסוג זה, כמו גם מבעלי תפקיד מטעמם, שיפעלו להשאת הקופה כחלק בלתי נפרד מתפקידם. **שנית**, יש לוודא כי הנושה יפעיל רק אמצעים סבירים וכשרים על פי הדין ושהמטרה לא תקדש אצלו את האמצעים. **שלישית**, עובר להסכמת בעל התפקיד למתן הגמול, עליו להצטייד מראש עם אישור בית המשפט. **רביעית**, שיעור הגמול צריך להיקבע מראש, כי כך ניתן לימוד על סבירותו, לאור התועלת שהופקה לכלל הנושים. **חמישית**, שיעור הגמול צריך להיות נגזר מהסכום שהצליח הנושה להעשיר בו את הקופה; אמנם תקנות החברות (כללים בדבר מינוי כונסי נכסים ומפרקים ושכרם), בהן נקבעו מספר מסלולים לתשלום שכר לבעלי תפקיד בפירוק, אינן חלות בקביעת "שכר" הנושה, אך הן יכולות להוות מצפן לכך. בין יתר השיקולים שיש לקחתם בחשבון בקביעת גובה הגמול נמנים היקף העבודה שהושקעה על ידי הנושה להשאת הקופה; המאמץ שנדרש על ידו לשם כך; הסכום שנזקק לקופת הנושים בזכות פועלו; שיעור הסכום האמור מכלל מסת הסכום שעומד לחלוקה; מהות הנושים האחרים; קיומם של נושים אחרים שפעלו להשאת קופת הנשייה, וככל שלא מדוע; ופועלו של בעל התפקיד ככל שמונה כזה, אם פעל.

• במקרה זה, מדובר **בפעולה של הגדלת קופת הנשייה בדרך של התנגדות לאכיפת שעבודים, דבר שהביא להגדלת הנכסים לחלוקה.** עקרון השוויון בין הנושים השונים, שהוא כאמור אחד מאבני היסוד בדיני חדלות פירעון, חל רק לגבי נושים מאותו "סוג". אין שוויון בין נושים "מובטחים" לבין נושים "רגילים". העדיפות

הנשייתית המוקנית לנושים מובטחים היא עניין של מדיניות כלכלית, חברתית ומשפטית שהמחוקק נתן לה גושפנקא כחלק מ"כללי המשחק" של השוק. משמעותו של דבר היא שלמרות שהנכסים המשועבדים של החייב (היחיד או התאגיד) לנושה מובטח נכללים בנכסיו, נכסים אלו אינם נכללים בקופת הנשייה הניתנים לחלוקה בין הנושים. במקרה דנן צלחה דרכו של המפרק בהתנגדותו להליך אכיפת השעבודים, דבר שהעביר סכומי כסף לא מבוטלים ממשקיעי האג"ח המובטחים אל קבוצת הנושים הרגילים. בגין מאמציו בהליך זה מגיע לו ואף שולם לו שכר הוגן כדת וכדין.

• **נקבע כי שונים הנושים הפעילים מבעל התפקיד כמרחק מזרח למערב. עצם מעורבותו של נושה בהליך משפטי אינו מצדיק תגמול מיוחד לנושה פעיל, השמור למצבים של איתור נכסי החייב שלא היו ידועים או מוכרים זה מכבר לבעל התפקיד.** ואכן, במקרה דנן פעילות המשיבים לגביה התבקש התגמול התייחסה לתרומתם להליך המשפטי, ליצירת תשתית משפטית ולגיבוש ההסכמות אליהן הגיעו בהסכם הפרשה. ברם, מדובר בשירותים משפטיים העומדים בליבו של אחד מתפקידיו הגרעיניים של בעל התפקיד, כאשר הוא אינו רשאי על דעת עצמו "להסתייע" לגביהם במילוי תפקידו בגורם אחר; ככל שמתקיימות נסיבות המצדיקות אישור לקבלת "סיוע" מעין זה, ומתן תגמול לגביה, פשיטא כי זו צריכה להיות מאושרת מראש על ידי בית המשפט.

תרבות

מאמרים

חידושי פסיקה

תוכן עניינים

האם חיוב מכוח שטר חוב, אשר הוצא להבטחת הלואה ע"י אחי המבקש, מהווה סוגיה עקרונית החורגת מעניינם של הצדדים?

[בע"מ 3220/24 סמי מטר נ' פמה קרדיט בע"מ (20/11/2024)]

• נקבע, כי רשות ערעור ב- "גלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים **בלבד**, בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת מעניינם של הצדדים, או כאשר דחיית הבקשה למתן רשות ערעור תגרום לעיוות דין. אך במקרה זה אינם מתקיימים תנאים אלו.

• עיקר השאלות "העקרוניות" שהמבקש טוען שמתעוררות במקרה זה, מתמקדות באופן שבו קבע בית משפט השלום את הקביעות העובדתיות שבפסק דינו; ברי כי בטענות מסוג זה אין כדי להצדיק, בדרך כלל, מתן רשות ערעור ב-"גלגול שלישי".

• בהקשר זה יש לציין, כי קביעותיו העובדתיות של בית משפט השלום התבססו על מספר רב של אדנים, ובהם התרשמותו הבלתי אמצעית מהעדויות שנשמעו בפניו. על כן, הפנייתו של בית משפט השלום לפסיקה בעניין "חזקת השקר" (שהשימוש בה ואופן יישומה עשויים, בנסיבות המתאימות, להצדיק מתן רשות ערעור ב-"גלגול שלישי").

• אשר לטענת המבקש **כי הערכאות קמא לא בחנו את התקיימות הוראותיו של חוק אשראי הוגן בנסיבות העניין** דנן, דומה כי טענה זו מתייחסת למעשה **לשתי טענות נפרדות: האחת**, כי לא קוימה חובת הגילוי הקבועה בסעיף 3 לחוק אשראי הוגן; **השנייה**, כי אין לראות במבקש כ-"לווה" משום שלא הוכח כי הוא קיבל לידיו את כספי ההלוואות וכלי הרכב שנרכשו לא נרשמו על שמו.

• ביחס לטענה הראשונה – זו נבחנה על ידי בית משפט השלום, אשר מצא, כעניין עובדתי, שאין בה ממש; אין מקום להתערב בקביעה זו בערעור, לא כל שכן

ב-"גלגול שלישי". טענת המבקש כי לא הוכח שקיבל לידיו את כספי ההלוואה, מניחה כי אם טענה זו נכונה היא, אזי שאין הוא מחויב בפירעון ההלוואה כלפי המשיבה שכן אין הוא בגדר "לווה". ברם, טענה זו אין לה על מה שתסמוך: על הסכמי ההלוואה ששטרי החוב שהוגשו לביצוע נועדו להבטיח את ביצועם, חתם המבקש יחד עם אחיו ועם החברה. הסכמים אלו קבעו כי הזכות לקבל את כספי ההלוואה נתונה ללווים, והחובה לפרוע את ההלוואה מוטלת אף היא על שלושתם, ביחד ולחוד. לפיכך, ובהינתן שהמבקש איננו טוען כי אף אחד מהלווים לא קיבל את כספי ההלוואה, טענתו שהוא עצמו לא קיבל את כספי ההלוואה לידיו, אין בה כדי לפטור אותו מחיוביו לפי הסכמי ההלוואה ושטרות החוב עליהם חתם.

עד כמה קיומה של חלופת דיוח, אף בהנחה שקיימת כזו, מקהה את עוקצו של פינוי אם וילדיה מהדירה המהווה בפועל את מרכז חייהם?

[רע"א 54088-09-24 חיה שימון נ' ברכה פלדמן (27/11/2024)]

• בקשת רשות ערעור על החלטת בימ"ש מחוזי בה נדחתה בקשת רשות ערעור על החלטת בימ"ש שלום, שדחתה את בקשת המבקשת למתן צו מניעה זמני כנגד פינויה מהדירה בה היא מתגוררת עם ילדיה.

• בית המשפט העליון **קיבל** את בקשת רשות הערעור ונתן צו מניעה זמני כנגד פינוי המבקשת מכוח פסק בוררות ופסיקתא שניתנו נגד בן זוגה בלבד מהדירה בה היא מתגוררת עם ילדיה וזאת במסגרת בקשת רשות ערעור בגלגול שלישי בעניין סעדים זמניים.

• נקבע כי הערכאות קמא שגו הן לעניין מאזן הנוחות משום שנראה כי פינוי

המבקשת מדירתה, בה היא מתגוררת עם ילדיה הקטינים (ובן זוגה) קודם להכרעה בטיעוניה עלול להיות בו משום עיוות דין. והן לעניין סיכויי התביעה, בין היתר לאור קשיים בטיעוני המשיבים לעניין תחולת מעשה בית דין על מי שלא היה צד להליך המשפטי.

• מקרה זה דן בבקשה למתן רשות ערעור ב-"גלגול שלישי", על החלטה בה נדחתה בקשת רשות ערעור על החלטת הערכאה הדיונית בעניין סעדים זמניים. בהחלטות מסוג זה על המבקש לעמוד באמת המידה החלה על בקשות למתן רשות ערעור ב-"גלגול שלישי", כלומר עליו להראות כי בקשתו מעוררת שאלה החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים או כי דחייתה תגרום לעיוות דין; בנוסף, על המבקש לעמוד באמת המידה החלה ביחס לערעור על החלטות בעניין סעדים זמניים, שלפיה ערכאת הערעור לא תיטה להתערב בשיקול דעתה של הערכאה הדיונית בהחלטות בעניין סעדים זמניים אלא במקרים חריגים. לעמדת ביהמ"ש נסיבות העניין דנן עומדות במבחן הכפול הנ"ל וכי מקרה זה נמנה על אותם מקרים חריגים המצדיקים את התערבותו של בימ"ש זה.

• בעל דין המבקש סעד זמני נדרש להצביע על התקיימותם של שני תנאים מצטברים: סיכויי תביעתו טובים, ומאזן הנוחות נוטה לטובתו. בין שני התנאים מתקיים יחס של "מקבילית כוחות"; הפסיקה הוסיפה וקבעה כי לשיקול מאזן הנוחות ניתן מעמד בכורה.

• בהלכה הפסוקה נקבע כי כאשר הסעד הזמני המבוקש נועד לעכב פינוי של דירת מגורים, הנטייה, ככלל, היא להיעתר לבקשה למתן סעד זמני, אם כי אין פירוש הדבר כי יש להיעתר לכל בקשה לסעד זמני שעניינו עיכוב פינוי של דירת מגורים, ויש לבחון כל מקרה בהתאם לנסיבותיו.

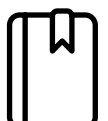
תרבות

מאמרים

חידושי פסיקה

תוכן עניינים

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בפש"ר 25048-09-17, אשר במסגרתה נדחתה בקשת המבקש להורות על השבת כספים לקופת הנושים שהוצאו ונגרעו ממנה; ולהשית את הוצאות ההליך על החייב או הנאמן או כונס הנכסים הרשמי.

[רע"א 31538-11-24 אהרון ברט נ' יהודה הלוי (15/12/2024)]

- בית המשפט דחה את הבקשה כי מקרה זה אינו חוסה תחת אותם מקרים חריגים שמותר לערכאת ערעור להתערב בהחלטותיו של בימ"ש של חדלות פירעון. נקבע כי לא נמצא כי נפל כל פגם בדרך הילוכו של בימ"ש קמא, בהפעלת שיקול דעתו בנסיבות העניין, בדרך הנמקתו וכן בתוצאה אליה הגיע ביחס לכל אחת מן הסוגיות נושא הבר"ע.
- נקודת המוצא במקרה זה, הינה **שיקול הדעת הרחב** המסור לבימ"ש של חדלות פירעון. זאת, בשל מומחיותו הייחודית בתחום ולאור היכרותו הישירה עם בעלי הדין ועם כלל נסיבות העניין. לפיכך, לא בנקל תתערב ערכאת הערעור בהחלטותיו, אלא התערבות שכזו מוגבלת למקרים חריגים בלבד.
- סעיף 178(א) לפקודת פשיטת הרגל הינו סעיף סל המקנה לביהמ"ש סמכות רחבה ביותר של מעורבות בהליכי הפש"ר (בכפוף להוראות הפקודה) לרבות מעורבות משיקולי צדק. תכליתו להבטיח שביהמ"ש לא ימצא עצמו "חסר סמכות" מקום שהצדק דורש את מעורבותו. עקרונותיו ותכליותיו של סעיף זה נותרו בעינם גם בגדרי חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, במסגרתו בא לעולם סעיף 279. חרף השוני הלשוני בין שני הסעיפים, נקבע כי אין הדעת נותנת שמגמת המחוקק היא להצר את צעדי ביהמ"ש לחדל"פ בעשייתו השיפוטית

המורכבת, ובמציאת פתרונות מיטביים למכלול הסוגיות והקשיים המתעוררים בהליכי חדל"פ הנידונים לפניו. כל זאת גם למען השלמות בעשיית הצדק.

- במקרה זה, לא נמצא כי בימ"ש קמא חרג מסמכותו זו, או כי נפל רבב באופן הפעלת שיקול דעתו. ההפך מכך. גם לגופם של דברים, נקודת האיזון שאומצה ע"י בימ"ש קמא, כמו גם התוצאה אליה הגיע הינה ראויה ונכונה, ויש בה כדי להגשים את עקרונות ההליך ותכליותיו.

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי, שעניינה אופן בירור טענות המבקש ביחס לזכויותיו בונס מקרקעין, המשמש כבית המשפחה, אשר הליכי מימוש לגביו מתקיימים במסגרת הליך פשיטת רגל בו מצוי אביו.

[רע"א 13555-08-24 אדם שמסי נ' מוחמד שמסי (25/12/2024)]

- ערכאת הערעור תיטה שלא להתערב בשיקול דעתו של בימ"ש של פשיטת רגל, וזאת לנוכח המומחיות הרבה של בימ"ש זה בתחומו, וכן לאור התרשמותו הישירה מבעלי הדין ומנסיבות העניין בכללותן. לא נמצא כי המקרה דנא נמנה על המקרים החריגים המצדיקים התערבות.
- סעיף 178(ג) לפקודת פשיטת רגל מקנה לביהמ"ש המחוזי, לאחר מתן צו הכינוס, את הסמכות להעביר אליו כל תובענה תלויה ועומדת בבימ"ש אחר אשר פוטר הרגל פתח או המשיך בה, או שפתחו או המשיכו בה נגדו. אף שלשון הסעיף סובלת את הפרשנות לה טוען המבקש, כי לפי הוראת הסעיף ניתן להעביר

לבימ"ש רק תובענה אשר הייתה תלויה ועומדת בעת שניתן צו הכינוס, כלומר רק תובענה שהוגשה בטרם ניתן צו כאמור, אין לקבל אותה שכן כפי שקבע ביהמ"ש קמא, סמכותו להעברת "כל תובענה התלויה ועומדת בבימ"ש אחר" איננה תחומה אך לתובענות שהוגשו בטרם ניתן צו כאמור.

- במילים פשוטות, סעיף 178(ג) לפקודה קובע כי מהרגע שניתן צו כינוס, ביהמ"ש של פשיטת רגל מוסמך להעביר אליו כל תובענה תלויה ועומדת, בין אם היא הוגשה לפני מועד מתן צו הכינוס ובין אם לאחריו. מסקנה זו מתיישבת עם לשון הסעיף מתבקשת לנוכח תכליותיו של הסעיף, ושל ההסדר הרחב יותר שבתוכו הוא משובץ, לרכז את בירור התביעות נגד מסת נכסי החייב לכדי הליך אחד, מהיר ויעיל; למנוע פגיעה בשוויון בין הנושים; ולחסוך בזמן שיפוטי; מכאן שהפרשנות בה נקט ביהמ"ש קמא לסעיף 178(ג) לפקודה, היא פרשנות נכונה.
- משכך, ובהינתן שיקול הדעת הרחב המוקנה לביהמ"ש לפשיטת רגל בהחלטות בדבר אופן ניהול ההליך, אין מקום להתערב בהחלטתו לקבל את הבקשה ל"משוך" אליו את הדיון בטענות המבקש ביחס לזכויותיו בונס.
- דחיית הבקשה לביטול הפסיקתה לא מגלה פגם המצדיק התערבות ערכאת הערעור. כפי שצוין בהחלטת ביהמ"ש קמא, הפסיקתה נקטה בלשון ברורה ומפורטת תוך התייחסות לשתי הקומות ולשתי יחידות הדיור המצויות בונס, ותוך אזכור מפורש של פינוי בני משפחת החייב, ככל שאלו מצויים בונס.
- לא נמצאה כל הצדקה להתערב בהחלטת ביהמ"ש קמא ביחס לבקשת הנאמנת למתן פסק דין הצהרתי בשאלת הזכויות בונס. כל שנקבע ברכיב זה של ההחלטה הוא כי על הנאמנת לשיקול הגשת בקשה מתוקנת אליה יצורפו

משיבים רלוונטיים נוספים. אין ממש בטענת המבקש כי לביהמ"ש קמא אין סמכות עניינית ביחס לבקשה זו. נקבע זה מכבר כי לבימ"ש של פשיטת רגל מוקנית הסמכות לדון גם בעניינים אשר באופן רגיל נדונים בבתי משפט אחרים, לרבות בימ"ש לענייני משפחה, וזאת ככל שאלו קשורים לענייני פשיטת הרגל שעל הפרק.

- בית המשפט העליון דחה את הבקשה וקבע כי סע' 178(ג) לפקודת פשיטת רגל קובע כי מהרגע שניתן צו כינוס, ביהמ"ש של פשיטת רגל מוסמך להעביר אליו כל תובענה תלויה ועומדת, בין אם הוגשה לפני מועד מתן צו הכינוס ובין אם לאחריו.

תוכן עניינים

חידושי פסיקה

מאמרים

תרבות

האם זוכה בהתמחרות בהליכי כינוס נכסים רשאית להסתמך על

זכייתה ולמנוע בכך קיום התמחרות נוספת?

[רמ"ש (ב"ש) 1143-07-24 פלונית נ' אלמוני (19/11/2024)]

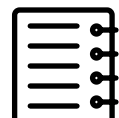
- בקשת רשות ערעור כנגד החלטת בית המשפט לענייני משפחה בהליך פירוק שיתוף במקרקעין, בגדרה אישר קיום התמחרות חדשה בנוגע לנכס מקרקעין בין מציעה חדשה ובין הזוכה שהוכרזה בהתמחרות קודמת (המבקשת בהליך דנא) טרם כריתת הסכם מכר עמה.
- במקרה של התמחרות בהליך כינוס נכסים, שבו המכר טרם אושר, הפסיקה מכירה באפשרות לקבלת הצעה מאוחרת גבוהה יותר. בנסיבות מקרה זה, צדק בית משפט קמא כשאשר קיום התמחרות חדשה בנוגע לנכס מקרקעין בין מציעה חדשה ובין הזוכה שהוכרזה בהתמחרות קודמת טרם כריתת הסכם מכר עמה. במקרים בהם המכר כבר אושר על ידי בית המשפט, העסקה לא תבוטל, אלא מטעמים חריגים. לעומת זאת, במקרה שבו המכר טרם אושר, הפסיקה מכירה באפשרות לקבלת הצעה מאוחרת גבוהה יותר.
- **נקבע כי במקרה זה, צדק בית המשפט קמא בהעדיפו האינטרס של השאת התמורה על פני אינטרס ההסתמכות של המבקשת, ואיזן נכונה ביניהם, בפרט על רקע נסיבות המקרה:** העובדה כי טרם אושרה ע"י בית המשפט ההצעה הזוכה בהתמחרות הראשונה וטרם נחתם הסכם מכר; מיקום הנכס אשר בזמנים הרלוונטיים נתון היה במצב בטחוני מורכב; פרק זמן קצר מאד, של ימים ספורים, בין מועד ההתמחרות הראשונה ובין הגשת ההצעה החדשה; הפער המשמעותי בין גובה ההצעה החדשה להצעה שזכתה בהתמחרות הראשונה ועומד על 850,000 ₪. אין בהחלטה כדי לפגוע בתקינות הליכי כינוס הנכסים, ואף לא בהגינותם ובעקרון היסוד של שוויון בין המציעים.

האם קיימת אפשרות לעיכוב הליכים בשל תניית בוררות?

[רע"א (ת"א) 24-10-2608 GLM ישראל יזמות ונדל"ן בע"מ נ' הילה תורן (21/11/2024)]

- נדחה ערעור על החלטת בימ"ש השלום שלא לעכב את ההליכים בשל תניית בוררות. **נפסק כי בנסיבות העניין, אין מדובר בתניית בוררות ייחודית אלא מקבילה,** על כן רשאית הייתה המשיבה לתבוע את הנתבעות בבית משפט.
- ערכאת הערעור אינה נוהגת להתערב בהחלטת הערכאה הדיונית שעניינה עיכוב הליכים עפ"י סעיף 5 לחוק הבוררות, אלא במקרים חריגים בלבד, כאשר מתעוררת שאלה עקרונית החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים או כשנדרשת התערבות משיקולי צדק או למניעת עיוות דין חמור כאשר מקרה זה אינו נכנס לגדר החריגים.
- נקבע כי לשון ההוראה הנ"ל אינה שוללת סמכות של ערכאה שיפוטית לדון בסכסוך כלשהו שאירע בין הצדדים (בפרט, כפי שאראה להלן, כאשר יש בנמצא הוראה המעניקה סמכות ייחודית לבית משפט שבמחוז ת"א) ואף לא כוללת מינוחים המעידים על הסכמת הצדדים למסור באופן בלעדי את ההכרעה בעניינים להליך בוררות בלבד.
- ניתן לומר שלאור הסכם המכר והתנהלות הצדדים סביב הפגישה הראשונה אצל הבורר, הצדדים ראו לנכון ליתן **עדיפות** להתדיינות בהליך של בוררות הבאה לידי ביטוי במילים "היה וחרף סעיף הבוררות דלעיל תוגש בכל זאת לבית משפט תובענה כלשהי..." אולם עדיפות אינה מטילה חובה, קרי סמכות ייחודית. אם הצדדים היו רואים בתניית הבוררות מחייבת, נדמה שלא הייתה סיבה להסתייג מקביעתם, הואיל וממילא תהיה הסמכות נתונה למוסד הבוררות בלבד.

תרבות

מאמרים

חידושי פסיקה

תוכן עניינים

היעתרות לבקשת תובע להיפוך סדר הבאת הראיות בתובענה במסגרת

תביעה שעילתה פיצוי כספי בהתאם לפוליסות ביטוח בריאות וחיים.

[ת"א (ת"א) 6259-09-23 פלוני נ' איילון חברה לביטוח בע"מ (20/11/2024)]

- טענת הודאה והדחה מתקיימת כאשר הנתבע מודה בכל העובדות הנטענות בכתב התביעה אשר מקימות את עילת התביעה, כשלהגנתו עומדת הטענה כי מחמת עובדות נוספות אין התובע זכאי לסעד. רק במקרה בו מתקיימים תנאים אלה ניתן יהיה לשקול היפוך סדר הבאת הראיות.
- קיומה של פוליסה בתוקף, אין מדובר במקרה הרגיל של צד המתגונן מפני תביעה וטוען להיעדר חיוב, אלא במי שמבקשת לאיין את קיומו של חוזה הביטוח ולבטל את הפוליסות.

- במקרה דנן, **התקבלה** בקשת התובע להיפוך סדר הבאת הראיות בתובענה. נפסק, כי נתבעת תפתח בהבאת ראיותיה והתובע יגיש את ראיותיו לאחר מכן. בית המשפט סבור כי סדר זה של הדיון יחדד וימקד את המחלוקות, ובמקרה דנן יתרום לניהול יעיל של הדיון ולבירור האמת.

- הוראות סעיף 7(ג) לחוק חוזה הביטוח העומדות בבסיס טענותיה של הנתבעת קובעות כי במקרה של מרמה מצד המבוטח יהא המבטח פטור מתשלום תגמולי ביטוח; אך לא נקבע שהפוליסה אינה קיימת ובטלה מעיקרה. בית המשפט סבור, כי את הסעיף האמור יש לפרש כפשוטו, משמע, הווה אומר, הנתבעת היא המערערת על המצב שהיה קיים בין הצדדים אשר ראו עצמם קשורים בחוזי הביטוח ופועלים תחת הוראות הפוליסה, ולכן סבור בית המשפט כי עובדה זו מקהה במידה לא מבוטלת את טענת הנתבעת כי היא הצד המתגונן ולפיכך על התובע לפתוח בהבאת ראיותיו. עוד נפסק, כי יש קושי מובנה בדרישה כי התובע יפתח בהבאת ראיות המלמדות כי בעניינו העובדות שבמחלוקת לא היו

מונעות את ההתקשרות בחוזה הביטוח, כפי שטוענת הנתבעת.

- במקרה דנן, בו הנתבעת תוקפת ומערערת על המצב הקיים – קיומה של פוליסה בתוקף, אין מדובר במקרה הרגיל של צד המתגונן מפני תביעה וטוען להיעדר חיוב, אלא במי שמבקשת לאיין את קיומו של חוזה הביטוח ולבטל את הפוליסות. לפיכך, במקרה דנן, כאשר המחלוקת בין הצדדים רובה ככולה נוגעת לטענת אי הגילוי והתוצאה שהנתבעת מבקשת לגזור מכך, סבור בית המשפט כי יש מקום להורות על היפוך סדר הבאת הראיות. הנתבעת תפתח בהבאת ראיותיה והתובע יגיש את ראיותיו לאחר מכן. אני סבורה כי סדר זה של הדיון יחדד וימקד את המחלוקות, ובמקרה דנן יתרום לניהול יעיל של הדיון ולבירור האמת.

ערעור על החלטת רשמת הוצאה לפועל, לחייב את היחיד בצו תשלומים במסגרת צו שיקום כלכלי.

[עחדל"פ (ב"ש) 15588-07-24 אביאל בר רואימי נ' כרמי ליבוביץ (09/12/2024)]

- בית המשפט קיבל את הערעור וקבע כי המקרה הנוכחי אינו דומה לעניין **אבן פז**, אלא להלכת **לשצ'נקו** המקורית, וכי לא היה מקום לבחון את הכנסות היחיד באופן ספציפי.
- רשמת ההוצאה לפועל הסתמכה על פסק הדין בעחדל"פ 20531-10-22 **אבן פז נ' אטלס** וקבעה שבמקרה הנוכחי הלכת **לשצ'נקו** אינה חלה, ולכן בחנה את הכנסות היחיד לגופן וחייבה אותו בתשלום עתי כפי שנקבע.
- בית המשפט קבע, כי המקרה הנוכחי אינו דומה לעניין **אבן פז**, אלא להלכת לשצ'נקו המקורית, ולא היה מקום לבחון את הכנסות היחיד באופן ספציפי. הקצבה נחשבת קצבת קיום בסיסית, ואין צורך לבחון אותו מול אמות המידה של הממונה. בנוסף, אף אם יוותר ליחיד סכום מסוים מדי חודש, הלכת לשצ'נקו

קבעה שלא ניתן להסתמך על כך, אף זאת לאור ההנחה הבסיסית שסכום קצבת נכות כללית משקפת את צרכי המחייב הבסיסיים בלבד, לכל היותר. הלכת לשצ'נקו חלה אף על גמלאות בסכום גבוה יותר, ובלבד שההפרש אינו משמעותי.

- בהמשך, נקבעה הלכת **עוידה**, רע"א 6999/20 **עוידה נ' כונס הנכסים הרשמי**, שבה נקבע בסעיף 32, כהשלמה להלכת לשצ'נקו, שאף הכנסות מגמלה של בני זוג לא יילקחו בחשבון לצורך קביעת תשלום עתי של יחיד. עוד נקבע, כי הקצבה כשלעצמה מבססת הנחה שהיא תואמת את סכום המחייב בכבוד של היחיד, ואין צורך להמשיך ולבחון את דמי המחייב הבסיסיים.

- בית המשפט העליון עמד על כך שהלכת לשצ'נקו חלה אך במצבים שבהם גמלת הביטוח הלאומי היא הכנסתו היחידה של היחיד, ולא כאשר קיימת הכנסה נוספת. בית המשפט הפנה גם לפסק הדין בחדל"פ 25622-10-21 **מירב דרעי מלכה נ' ממונה על חדלות פירעון מחוז חיפה והצפון**, שגרס כי **סיוע בשכר דירה הוא הסדר דומה לקצבת נכות כללית** ועל כן גם הוא מוגן מכוח סעיף 217 לחוק חדלות פירעון ושיקום כללי.

- על כן, נקבע כי יש ליישם הלכה מחייבת זו על המקרה הנוכחי, וכפי שבית המשפט העליון קבע **שיש לפטור יחיד מחובת התשלום העתי כאשר פרנסתו מקצבת נכות כללית בצירוף סיוע בשכר דירה**. גם על יסוד סכום הסיוע החודשי בשכר דירה, לא ניתן לחייב את היחיד בתשלום עתי לקופת הנשייה, ויש להגדיר את היחיד כמי שמתקיים מקצבה יחידה. סיכומם של דברים נקבע, כי הלכת בית המשפט העליון מחייבת את המסקנה ש**זכאות לסיוע בשכר דירה וקצבת נכות מוגנת שזכאית לה בת זוג, אין בהן כדי לבסס אפשרות לחייב יחיד בתשלום חודשי**. על כן, בית המשפט קיבל את הערעור, וקבע כי היחיד מופטר מחובת תשלומים, זאת בהתאם להלכת **לשצ'נקו** והלכת **עוידה**.

האם שטר חוב הנושא חתימה אלקטרונית ניתן לביצוע בלשכות ההוצאה לפועל בהליך הקבוע בפרק ט' לתקנות ההוצאה לפועל? מה היחס בין פקודת השטרות, שמקורה בחוק השטרות האנגלי משנת 1882 לבין חוק חתימה אלקטרונית ולעידן הדיגיטלי בו אנו חיים? האם יכולות שתי מערכות הדינים לדור בכפיפה אחת, והאם הגיעה העת להכיר בשטרות דיגיטליים?

[רער"צ (פ"ת) 41866-12-23 ביזי פיננסים בע"מ נ' לשכת הוצל"פ – רשות האכיפה והגבייה (11/02/2025)]

- המדינה טענה כי שעה שרשמת ההוצאה לפועל דנה בערר, אין אפשרות להגיש בקשת רשות ערעור על החלטתה בערר זה. נקבע כי בטענה זו אין ממש, שכן היא נסתרת מהוראות סעיף 80 לחוק ההוצאה לפועל. סעיף 3 לפקודת השטרות קובע מהו שטר חליפין (לרבות שיק שהוא שטר חליפין שהנמשך בו הוא תאגיד בנקאי), ובין היתר מתייחס לקיומה של חתימה כאחת הדרישות הצורניות הנדרשות להיות בשטה.
- בשונה מדיני החוזים המודרניים אשר אינם מעמידים, בדרך כלל, דרישות צורניות נוקטות, ומירב המשקל ניתן לכוונות הצדדים, פקודת השטרות עושה כן, ואחת מאותן דרישות צורניות היא החתימה על השטה. בתי המשפט ניאותו לפרש את דרישת החתימה באופן ליברלי וגמיש, תוך התייחסות לתכלית החקיקתית של החתימה השטרית כאקט אישי מובהק, לכוונות הצדדים ולפרקטיקות המקובלות בחיי המסחר.
- חוק חתימה אלקטרונית ביקש להתמודד עם ההיבטים המשפטיים של החתימה, הן ביחס לגמירות הדעת של החותם והן באשר לזהותו, ובנוסחו המקורי הוא הסדיר שני סוגים של חתימות אלקטרוניות: חתימה אלקטרונית מאובטחת וחתימה אלקטרונית

מאושרת. חתימה מאובטחת היא זו שמתקיימים בה כל אלה: ייחודיות לבעל אמצעי החתימה; אפשרות לזיהוי לכאורה של בעל אמצעי החתימה; הפקה באמצעי חתימה הניתן לשליטתו הבלעדית של בעל אמצעי החתימה; אפשרות לזהות שינוי שבוצע במסר האלקטרוני לאחר מועד החתימה. חתימה מאושרת, היא חתימה מאובטחת שגורם מאשר הנפיק תעודה אלקטרונית מאושרת בדבר אמצעי אימות החתימה המזהה אותה.

- בשנת 2018 נערך תיקון מקיף בחוק חתימה אלקטרונית בעקבות לקחים שהופקו מאז חקיקתו, כאשר מטרת התיקון הייתה **להפוך את השימוש בחתימה אלקטרונית שכיחה ומונגשת יותר**.
- בעידן הדיגיטלי של היום, המחוקק הביע רצונו בחוק חתימה אלקטרונית כי **יש להתאים את החקיקה הקיימת להתפתחויות הטכנולוגיות**. כוונה זו של המחוקק לא פסחה על דיני השטרות. **נקבע כי** הגיעה העת לעדכן את דיני השטרות שמוצאם בחוק אנגלי משנת 1882 ולהתאימם לכלכלה המודרנית ולשימושים שגנשים בפועל בשטרות. הפתרונות הטכנולוגיים הקיימים רבים ומגוונים הם, ומעניקים אמינות ובטיחות שאינן נפלות מאלו שקיימות בעולם הפיזי. אולי אפילו יותר. **חזקה** כי המדינה, על כלל גורמיה, תתניע תהליך יסודי כדי להביא את דיני השטרות בישראל למאה ה-21.
- כב' השופט **לימור חלד-רון**, הגיעה למסקנה לפיה לא היה מקום למנוע מהמבקשת לפתוח הליך לביצוע שטר במסלול המיועד לשטרות, צעד שהנו ראשוני וחלקי בלבד, שמבקש ליתן מענה מידי לצרכיהם העכשוויים של גופים כגון המבקשת זאת, מבלי שיהיה בכך כדי לפגוע בפרשנות המקובלת של דיני השטרות ובפרט במוסד הסחרות, תוך יצירת וודאות משפטית והתאמה לפרקטיקות הנוהגות. ובכך הורתה על קבלת הערעור תוך מתן הוראות לרשות להתאים את נהליה.

תרבות

מאמרים

חידושי פסיקה

תוכן עניינים

האם מועד החיוב של הבנק הינו מועד הטלת העיקול או מועד שיעורו ביום התשלום בפועל?

[ע"ר (ב"ש) 52407-10-23 פלונית נ' אלמונים (04/03/2024)]

- ערעור נוסף הכרוך אחר חיוב המשיב 1 לפי סעיף 48 לחוק ההוצאה לפועל בחוב הפסוק בו חב המשיב 2 כלפי המערערת על פי פסק דינו של בית הדין השרעי.
- המועד להגשת ערעור על החלטת רשם בית המשפט או החלטת רשם ההוצאה לפועל הוא חמישה עשר ימים מיום שהומצאה ההחלטה תקנה 45(ג) לתקנות בימ"ש משפחה. אין כל יסוד לטענת המערערת כי המועד להגשת ערעור הוא 20 ימים בהתאם לתקנה 120(ב) לתקנות ההוצאה לפועל.
- לפי סעיף 176(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, **"נקבע בתקנות אלה או בכל חיקוק זמן לעשיית דבר או להימנע מעשיית דבר או מדד להיקף כתב טענות, יחול האמור כל עוד בית המשפט לא הורה אחרת מטעמים מיוחדים"**. על חשיבותם של מועדים הקבועים בדין ניתן ללמוד מהחוק והפסיקה ואף מרוחן של התקנות החדשות כאשר אחת מן המטרות המרכזיות היא "להשריש שיקולי יעילות וצדק מהיר"
- זכות הגישה לערכאות היא זכות חוקתית והפרוצדורה אינה מיטת סדום. ברם, אל מול האמור עומדת זכותם של המשיבים לסיום ההליך ולסופיות הדיון. בפסיקה הנטייה להעניק ארכה רק אם האיחור נגרם מאילוצים חיצוניים שאינם בשליטת המערער ונדרש נימוק מהותי וראוי ככל שהדבר נוגע להארכה בדיעבד. כזה לא הוצג לפני.
- בית המשפט הורה על דחיית הערעור, וקבע כי המועד החוקי להגשתו הוחמץ, נמחק על הסף.

תביעה לאיזון משאבים ופירוק שיתוף.

[תלה"מ (חי') 75693-01-24 ר' ש' נ' ז' ש' (25/11/2024)]

- בית המשפט קבע כי **משאישור של בתי המשפט של החדל"פ לא הוגש, הרי שההליך דנן נפתח שלא כדין.**
- בהתאם לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, מעת שניתן צו פתיחת הליכים, לא ניתן להמשיך בהליך משפטי שתלוי ועומד או לנקוט בהליך משפטי כנגד מי שניתן בעניינו צו לפתיחת הליכים אלא אם ניתן לכך אישור בית משפט של חדל"פ.
- הנחת המוצא היא שניהול הליך משפטי עלול לגרוע מקופת הנשייה שכן לחייבת אין מקורות בלתי תלויים למימון הוצאות ההליך.
- מעבר לכך, הרי שמרגע "כניסתה בשעריו של ההליך", החייבת מאבדת מעמדה כבעלת דין עצמאית וזאת על-מנת לשמור על עיקרון השוויון בין הנושים ולרכז את התביעות בהליך אחד.
- נקבע כי במקרים חריגים יינתן אישור לניהול ההליך מתוך ראיית טובת קופת הנושים בהליך חדלות הפירעון או כאשר מדובר בתביעה בעלת מורכבות עובדתית ועוד.

תרבות

מאמרים

חידושי פסיקה

תוכן עניינים

החלטת כב' הרשם עיסאם חאיק (פרשנות הסכם פשרה – מאפייני חיוב ברוטו/נטו) - שתי שאלות עיקריות עמדו להכרעת

כב' הרשם, הראשונה: האם רשאי היה החייב לנכות מס הכנסה מסכום הפשרה ופועל יוצא, השנייה: האם יש לפרש את פסק הדין באופן שהתשלום שנקבע היה במונחי נטו, לגרסת הזוכה?

[לשכת הוצל"פ בחיפה, תיק מס' 510979-04-22 (החלטה מיום 25/11/24)]

- בקשת החייב בטענת פרעתי במסגרתה טען כי החיוב בהסכמה שקיבלה תוקף של פסק דין היה ברור ונהיר וכי הסכום המוסכם היה בערכי נטו ולא ברוטו. הזוכה מנגד, טען כי המדובר בהסכמה בערכי נטו וכי ההסכמה שקיבלה תוקף של פסק דין, מחייבת פרשנות.
- סעיף 164 לפקודת מס הכנסה, תקנות מס הכנסה (ניכוי מתשלומים בעד שירותים או נכסים), וכן הוראות צו מס הכנסה (קביעת תשלומים בעד שירותים או נכסים כהכנסה) מטילים על המשלם, חובת ניכוי מס במקור בגין תשלומים אותם הוא מבצע לאחר (המקבל).
- הצדדים הסכימו במסגרת הליך שהתנהל בביה"ד האזורי לעבודה כי החייב ישלם 90 א"ש בהעברה בנקאית, ההסכם קיבל תוקף של פס"ד. החייב ניכה מס הכנסה מהסכום והעביר את היתרה במועד.
- הזוכה פתח תיק הוצל"פ לביצוע הסכום שנוכה כמס הכנסה וטען כי ההסכמה שקיבלה תוקף של פסק דין, מחייבת פרשנות וכי הסכום שנקבע, נקבע בערכי נטו, בניגוד לטענת החייב כי הסכום ברוטו. כב' הרשם דן בטענת הפירעון לאחר שטענה זו, התבררה במעמד הצדדים בדיון בפניו וקבע בו ביום כי ההוראה בהסכמת הצדדים של - "העברה בנקאית" היוותה את אופן ביצוע התשלום המוסכם וכי ההסכם, נהיר וברור ואינו מצריך פרשנות כלל.

- **נקבע כי בדין ניכה החייב את המס וכי התיק נפתח ע"י הזוכה, שלא כדין.** כמוכן, נקבע כי ככל והחייב לא היה מנכה את המס כפי שעשה, הרי היה מסתכן בפעולה המנוגדת להוראות פק' מס הכנסה.
- כב' הרשם קיבל את בקשת החייב בטענת פרעתי והורה על סגירת התיק תוך חיוב הזוכה בהוצאות.

החלטת כב' הרשם עיסאם חאיק (חיוב צד ג' (בנק) בחוב הפסוק) - התקבלה בקשת זוכה לחייב צד ג' – בנק, בחוב הפסוק לפי סעי' 48 לחוק ההוצאה לפועל.

[לשכת הוצל"פ חיפה, תיק מס' 508893-04-23 (25/11/24)]

- התיק התנהל בלשכה אחרת במשך כשלוש שנים, במסגרת ניהול ההליך, הגיש הזוכה מספר בקשות לחיוב צד ג' עד שלפני כחושיים, ביקש הזוכה להעביר את התיק ללשכה אחרת.
- עם העברת התיק, הגיש הזוכה בקשה חוזרת ודחופה לחיוב הבנק בחוב הפסוק מן הטעם כי במועד קליטת העיקול, עפ"י התשובה במדיה שהתקבלה במשרדו אגב צו העיקול, הייתה בחשבון החייב יתרת זכות, בסכום העולה על 12 א"ש, זאת בניגוד לתשובה במדיה, שלפיה, אין יתרות לעיקול.
- הבנק טען שתי טענות עיקריות, זאת בתשובתו בתיק. יוער כי מעבר לתשובה במדיה, הגיש הבנק תשובה בתיק ולאחר מכן, ימים ספורים לפני מועד הדיון, ביקש להגיש באמצעות עו"ד שנכנס לייצוג, תגובה משלימה. כב' הרשם, אישר הגשת תגובה משלימה, אשר קבע מאורח יותר, כי היוותה הרחבת חזית אסורה בעניין מהותי שהיה במחלוקת בין הצדדים ביחס למועד קליטת העיקול בבנק.
- כב' הרשם קבע כי העיקול נשלח ב- 5/7/23 וכעולה מתשובת הבנק במדיה,

- הוא נקלט בספרי הבנק ב- 6/7/23. הבנק טען בתשובתו הראשונית בתיק כי ה- 6/7/23 נופל ליום שישי ומשכך, העיקול טופל לראשונה ביום ראשון. טענה זו, בין היתר, נבחנה ע"י כב' הרשם בדיון שקבע בבקשה במעמד הצדדים לה כאשר בסופו של התבררה "כלא נכונה" היות ויום 6/7/23, נופל יום חמישי.
- במסגרת התגובה המשלימה, טען הבנק כי העיקול נשלח אומנם לבנק ב- 5/7/23 אך הוא נקלט בבנק ביום שישי בבוקר, ה- 7/7/23 זאת לאחר "עיבוד לילי" של ה- 6/7/23. טענה זו נדחתה ע"י כב' הרשם.
- כב' הרשם קבע כי **מצופה מבנק שמקבל בספריו עיקול** שניתן ביום רביעי ה- 5/7/23 במדיה לפעול ליישום הוראות העיקול לפני יום ראשון.
- טענה נוספת שעלתה מפיו של מנהל מחלקת עיקולים בבנק הייתה כי חובות החייב, במועד קליטת העיקול, כך או כך, זוכים **בדין קדימה** וככל והייתה יתרה, הרי זכות הבנק לקזזה מיתרת החוב.
- גם טענה זו דחה כב' הרשם תוך שהוא קובע כלהלן: **תחילה**, תשובת הבנק הייתה **לאקונית** ללא כל מצורפים המוכיחים זכות קיזוז. **שנית**: הבנק בעצמו אפשר הוצאת שתי העברות בסכום כולל של 30,500 ₪ מחשבון החייב, לאחר מעוד קליטת העיקול, אל צדדי ג'. הבנק איין בכך כל קשר שלו עם כספים אלו ומשאפשר הוצאת הכספים מחשבון הבנק, הרי פועל יוצא, נסתם הגולל לטעון לזכות קיזוז.
- כב' הרשם קבע כי לפי סעיף 48 לחוק, מוטל על הזוכה נטל השכנוע, שהרי הוא מי שמבקש "להוציא מחברו" וכי זוכה רשאי לעתור להפעלת הסנקציה לחיוב אישי של צד ג' הקבועה בסעיף 48 לחוק רק לאחר שהוכיח תחילה ובהתאם לנטל השכנוע המוטל עליו, כי אכן קיים בידי צד ג' נכס מעוקל השייך לחייב אשר לא הועבר על ידי צד ג' בהתאם לחובתו ע"פ סעיף 47 לחוק.

תרבות

מאמרים

חידושי פסיקה

תוכן עניינים

• לבסוף, קבע כב' הרשם כי הזוכה הוכיח את טענתו כי במועד שהוטל העיקול, היה חשבון החייב ביתרת זכות ומנגד, הבנק לא פעל כנדרש בהתאם להוראת סעיף 47 לחוק ההוצאה לפועל וכי לא עומדת לו הגנת הצדק הסבירה, משכך קיבל כב' הרשם את הבקשה וחייב את הבנק בחוב הפסוק ע"ס 30,500 ש"ח בתוספת חיוב בהוצאות.

החלטת כב' הרשמת אפרת לרנר (דיירות מוגנת – מינוי כונס על דירת מגורים) - התקבלה בקשת ב"כ הזוכה למנותו לכונס נכסים על זכויות החייב בדירת מגורים, וזאת חרף טענת החייב כי הוא נהנה מהגנת דייר מוגן וכי לא ניתן להוציאו מהנכס.

[לשכת הוצל"פ חיפה, תיק מס' 23-09-514378 (21/11/24)]

• כב' הרשמת דנה בבקשת ב"כ הזוכה למינויו לכונס נכסים על דירת המגורים של החייב תוך שהיא מפנה להוראות סע' 53(א) לחוק הקובע כי: "רשם ההוצאה לפועל רשאי, אם ראה צורך או תועלת בדבר לשם ביצוע פסק הדין, למנות כונס נכסים לנכס מסוים של החייב". בתי המשפט קבעו כי במידה והרשם מצא כי הוראות סע' 53 לחוק מתקיימות, רק מטעמים מיוחדים יכולים להצדיק אי מינוי כונס.

• **נקבע כי בהליך כינוס נכסים, שאלת התועלת והכדאיות שבמימוש הנכס אינה נבחנת רק בשלב מינוי הכונס אלא גם לאחר מכן, ובכל שלב נוסף בהליך, בהתאם לנסיבותיו של כל תיק.**

• **נקבע כי לא ניתן לקבל מצב בו על הזוכה, אשר ניתן לטובתו פסק דין חלוט נגד החייב, להמשיך להמתין במשך מספר שנים עד לפירעון מלא של החוב.**

• משכך, דחתה כב' הרשמת לרנר את טענות החייב לפיהן הבקשה הוגשה בחוסר

תום לב ואינה מידתית, וקבעה כי דווקא, הדחייה בפירעון החוב ועצם ההתנגדות לפרוע את החוב במלואו כבר בשלב מקדמי זה, **מהווה חוסר תום לב** מצדו של החייב עצמו.

החלטת כב' הרשמת פני יעקובוביץ (שכ"ט כונס) - מה שיעור שכר הטרחה אותו יש לפסוק לכונס הנכסים כאשר הנכס מושא הליכי הכינוס בתיק לא מומש על דרך של מכירה אלא באמצעות העברת הזכויות בין הצדדים?

[לשכת הוצל"פ תל אביב, תיק מס' 22-12-513266 (24/11/24)]

• ההלכה קובעת כי שכ"ט של כונס הנכסים בהתאם להוראות סע' 59(א) לחוק ההוצל"פ, נפסק ע"פ שיקול דעתו של רשם ההוצל"פ, ככלל בשיעור שבין 6% - 10%, ובהתאם לשיקולים ופרמטרים שונים אשר יילקחו ויובאו בחשבון ע"י הרשם בבואו לקבוע את שיעור גובה שכר הטרחה.

• שיקול הדעת המוקנה לרשם ההוצל"פ אף מאפשר את הפחתת אחוזי שכ"ט, כך שאלה ישקפו ויתאימו למאמץ ולזמן אשר הושקע ע"י כונס הנכסים בגדר פעילותו בתיק, וזאת מבלי שיש בדבר כדי לקבוע חלילה כי כונס הנכסים פעל שלא כשורה במסגרת תפקידו או שלא מילא אותו כנדרש, השיקול היחיד בפסיקת השכר הינו גובהו והתאמתו וסבירותו לנסיבות התיק ולפעילות אשר בוצעה במסגרתו ע"י הכונס. נקבע כי שכר טרחתו של כונס הנכסים בהתאם להוראות סעיף 59(א) לחוק ההוצאה לפועל הנ"ל, נפסק ע"פ שיקול דעתו של רשם ההוצאה לפועל, ככלל בשיעור שבין 6%-10%, ובהתאם לשיקולים ופרמטרים שונים אשר יילקחו ויובאו בחשבון ע"י הרשם בבואו לקבוע את שיעור גובה שכר הטרחה.

• במקרה דנן קבעה כב' הרשמת כי **לא ניכר בנתוני התיק או בכלל, כי הכונס**

נדרש להתמודד עם סוגיות ו/או הסתייגויות ו/או התנגדויות ו/או דרישות שונות מטעם החייבת ו/או צד ג' אחר. למעשה, פעולות הכונס במסגרת התיק הסתכמו במס' מצומצם של בקשות והעמידה את שיעור שכר הטרחה על 3%.

החלטת כב' הרשמת חן לוי (הפחתת ריבית) - האם בקשה לתשלום החוב על ידי צד ג' נכנסת תחת טעמים מיוחדים לפי סעיף 81א (4) לחוק ההוצל"פ?

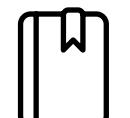
[לשכת הוצל"פ תל אביב, תיק מס' 18-05-503691 (24/11/24)]

- במקרה דנן, התקבלה חלקית בקשתו של החייב להפחתת ריביות בתיק.
- סעיף 81א (4) לחוק ההוצאה לפועל מסמיק את רשם ההוצאה לפועל להפחית את הריביות שנצברו בתיק מטעמים מיוחדים שיירשמו.
- השאלה מהם טעמים מיוחדים נותרה פתוחה בפסיקה, ולמעשה לא קיימת רשימה סגורה. על רשם ההוצאה לפועל לבחון כל מקרה לגופו בהתאם לנסיבות התיק שבפניו.
- רשם ההוצאה לפועל מוסמך להפחית הן את ריבית הפיגורים והן את הריבית המשפטית, כאשר לגבי ההפחתה מהסוג האחרון נדרש רשם ההוצאה לפועל לבחון קיומם של טעמים מיוחדים להפחתה.
- כב' הרשמת דנה בבקשת החייב וקבעה כי יש לקבל את הבקשה להפחית ריביות באופן חלקי כאשר החייב מבקש לשלם את החוב, באמצעות סיוע מצדי ג', ובשים לב לגילו ולמצבו הרפואי.
- נקבע כי התיק נפתח בשנת 2018 כאשר קרן החוב ללא הוצאות עמדה על 60,000 ₪. סכום החוב כולל שכר טרחה ואגרת פתיחה עמד על 68,482 ש"ח

תרבות

מאמרים

חידושי פסיקה

תוכן עניינים

ולכך התווסף שכר טרחה ב' אשר עומד על 8,121 ש"ח קרי, סך כל החוב הפסוק ללא הריביות וההצמדה עמד על 76,603 ₪ ש"ח. ביום 20.10.2018 הוגשה התנגדות החייב וביום 27.11.2020 ניתן פסק דינו הדוחה את ההתנגדות ומחייב את החייב בהוצאות בסך 4.5 א"ש וההליכים בתיק הוצל"פ, חודשו.

- יחד עם זאת, רק לאחר כשנתיים, ולאחר שביצע הזוכה הליכים כנגד החייב לרבות הטלת הגבלות, הוגשה בקשה מטעם החייב לקבוע צו תשלומים בסך של 200 ₪ לחודש כאשר סכום זה חורג מהתקופות הקבועות בדין ולכן, בקשת החייב לקביעת צו תשלומים בתיק, נדחתה. כב' הרשמת מצאה כי קיימים טעמים המצדיקים הפחתה חלקית והורתה על הפחתה בשיעור 50%.

החלטת כב' הרשמת פני יעקובוביץ (ביטול עיקול – פיצוי נזיקי)
- האם כסף אשר נכנס כפיצוי בגין נזקי גוף פטור מעיקול על ידי צד ג'?

[לשכת הוצל"פ תל אביב, תיק מס' 519419-06-21 (02/12/24)]

- בקשת החייב לביטול עיקול אשר הוטל במסגרת תיק הוצל"פ זה על כספים המוחזקים לזכותו אצל צד ג'.
- בכל הנוגע לכספי פיצויים בגין נזקי גוף כגון אלה מושא המקרה דנן, הפסיקה קבעה מפורשות, כי אלה ניתנים לעיקול בהוצאה לפועל, וכי המחוקק לא קבע כל פטור בעניינם. כספים אלה הינם בגדר נכס של החייב הניתן לעיקול לצורך פירעון החוב, כך שאין כל בסיס לטיעונים שהעלה החייב בעניין זה.
- נכס אשר ניתן לעיקול, כולל בחובו ובהגדרתו, זכות קיימת ו/או עתידית. עתידית היינו, זכות אשר התגבשותה וודאית בין אם בתאריך הקובע ובין אם בקרות אירוע שהתרחשותו נעלה מספק. בגדר זכות עתידית הניתנת לעיקול, באה ע"פ דין, גם הזכות העתידית והמגובשת של תובע או מוטב לקבל סכומי כסף/ סכומי

ביטוח מכוח חוזה ביטוח.

- נקבע גם, בכל הנוגע לפיצויים בגין נזקי גוף, כי עם הפגיעה בתאונה, קמה זכותו של המוטב לתבוע את חברת הביטוח. זכות זו כשלעצמה, מכילה את הזכות העתידית לקבל פיצויים זאת כאשר סכומי הפיצוי שיתקבלו בגין מימוש הזכות, יתגבשו עם מתן ההחלטה בעניין זה, וכאשר קיים סיכוי ממשי לזכות בפיצוי סיכוי אשר הינו מעבר לתקווה או ציפייה סתם. בהתאם לכך, **הכירו בתי המשפט למעשה, ביום התרחשות התאונה, כמועד להולדת הזכות לתביעה ולפיצוי- אותה הזכות הניתנת לעיקול.**
- כב' הרשמת **דחתה** את בקשת החייב, כך שממועד פתיחת התיק החייב לא עשה דבר כדי להביא לפירעון החוב לזוכה ולהסדרתו באיזה מהדרכים האפשריות לעשות כן. אילו היה ניכר כי החייב פועל כנדרש להסדרת פירעון החוב, יכול שהיה בדבר כדי להוות, הרבה לפנים משורת הדין, ונוכח נסיבות, כעילה לאפשר שחרור של חלק מהכספים לידי החייב.

החלטת כב' הרשמת עידית גור אריה (ביצוע שטר - התנגדות)
- מה דינה של התנגדות לביצוע שטר, אשר מוגשת לאחר 30 ימים מיום שהומצאה האזהרה, בזמן בו החוב בתיק אופס עקב הליכי גבייה שננקטו עוד קודם להגשת ההתנגדות ומלוא הכספים הועברו זה מכבר לזוכה?

[לשכת הוצל"פ בתל אביב, תיק מס' 523255-01-24 (החלטה מיום 12/01/25)]

- החייבים הגישו בקשה להחייאת התיק מחדש, זאת על מנת שיעלה בידם להגיש התנגדות לביצוע שטר בד בבד עם בקשה להארכת מועד להגשת התנגדות.
- בתביעה על פי שטר בטחון, נטל ההוכחה לעובדות המצדיקות את מימוש

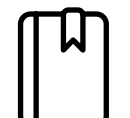
הביטחון על ידי האוחז בשטר מוטל על חותם השטר אשר נדרש להוכיח כי אוחז השטר אינו רשאי לתבוע על פיו, הנתבע הוא בגדר "המוציא מחברו" כאמור סעיף 29(א) לפקודת השטרות.

- נקבע כי על פי סעיף 81א(ג) לחוק ההוצאה לפועל רשאים החייבים להגיש התנגדות לביצוע השטר, אשר תהא נתמכת בתצהיר ובו יפורטו העובדות ונימוקי ההתנגדות; לאחר שהוגשה ההתנגדות אל לשכת ההוצאה לפועל, על הרשם לבדוק האם הוגשה זו בתוך המועד של 30 ימים שנקבעו בתקנה 106(א) לתקנות ההוצאה לפועל, והאם צורפו אליה הנספחים המפורטים בתקנה 106 (א). ככל שההתנגדות הוגשה במועד, יצווה רשם ההוצאה לפועל לעכב את ביצוע השטר ויעביר העניין לבית המשפט לו נתונה הסמכות לדון בתביעה על פי השטר.
- בהתחשב בכך כי תיק זה נפתח על יסוד בקשה לביצוע שטר, כאשר ייחודיות ההליך הינה הזכות להגיש התנגדות הואיל ועסקינן בחוב מותנה, **עצם פירעון החוב בתיק ההוצאה לפועל, אינו יכול למנוע או לחסום דרכם של החייבים לבקש לעשות שימוש בזכות קנויה זו, על מנת שבירור עצם החבות בשטר, תידון על ידי בית המשפט המוסמך.** חסימת דרכם של החייבים 2-3 עומדת בניגוד גמור להוראות החוק ומביאה לפגיעה אנושה, מקום בו לא נעשה בירור בשאלה הבסיסית, האם בצדק הוגש השטר לביצוע. במצב דברים זה, לא ניתן להגיע לחקר האמת באופן אשר עלול להביא לתוצאה מעוותת בה יוצא חוטא נשכח.
- כב' רשמת ההוצאה לפועל נעתרה לבקשת החייבים והורתה על החייאת התיק כנגדם כמבוקש.

תרבות

מאמרים

חידושי פסיקה

תוכן עניינים

החלטת כב' הרשמת קרן פרג'ון זיטמן (חיוב צד ג' (משטרה)

בחוב הפסוק) - בקשה לחיוב צד ג' בחוב הפסוק.

[לשכת הוצל"פ ירושלים, תיק מס' 8-98-15703-03 (12/01/25)]

• נקבע כי חוק הגנת השכר מורה כי במקרה ששכר החייב נמוך מהשכר המוגן על פי חוק הבטחת הכנסה ניתן לעקל רק 20% מגובה השכר נטו, ואילו סעיף 58 לחוק שירות המדינה (גמלאות) מפנה להוראות ותכלית סעיף 8א לחוק הגנת השכר ואינו משנה את תוכנו.

• אפיון מערכת שכר המטפלת בשכר כל עובדי המדינה, וכלל עובדי משטרת ישראל בתוכם, יש לבצע לאחר קבלת עמדת היועץ המשפטי לממשלה ואולי אף קביעה מפורשת של המחוקק מהי כוונתו ביחס לשאלה העומדת למחלוקת. אפיון מערכת שכר שתסרב ותמנע פעולת עיקול ומימוש שכר ללא עיגון בלשונו המפורשת של החוק או פסיקה בערכאה גבוהה, מעמידה את פעולת המערכת והרשות הרלוונטית בחשיפה להגשת בקשות לחיוב צד ג'.

• סעיף 58 לחוק הגמלאות: "חלק הקצבה שאינו עולה על סכום שנקבע לעניין סעיף 8א) לחוק הגנת השכר" מתייחס לסכומים המוגנים על פי חוק, ולא להמשך סעיף 8א) לחוק הגנת השכר הקובע כי אם השכר נמוך מהסכום המוגן ניתן לעקל 20% ממנו.

• כב' רשמת ההוצאה לפועל קיבלה את בקשת הזוכה לחיובו של צד ג', משטרת ישראל, בחוב הפסוק וקבעה כי **משטרת ישראל מנועה מלעשות דין לעצמה ולא לרשום העיקול על כספי החייב בהתאם לצו העיקול שנמסר לידיה**, בטענה כי על פי חישוביה מדובר בשכר מוגן מעיקול. כאשר לשון החוק אינה קובעת כך במפורש, ולכל הפחות קיימת מחלוקת ביישומו של סעיף 8 לחוק הגנת השכר ובמקרה זה אף בהחלט סעיף 58 לחוק הגמלאות על חוק הגנת השכר, יש מקום לאפשר לזוכה להעלות את טיעוניו ובהתייחס לנסיבותיו של כל תיק

ולשיקול דעת הרשם.

• נקבע כי הקמת מערכת המתעלמת מצווי עיקול בהתאם לפרשנות ייחודית של משטרת ישראל שאינה מגובה בלשון החוק או בפסיקת בית המשפט העליון, אינה נהירה, ואין לקבלה כאמת משפטית.

החלטת כב' הרשם יחיאל נויזץ (תיק לביצוע פסק דין – דיון

בסוגיית הפחתת ריביות) - בקשה להפחתת ריבית וסגירת התיק.

[לשכת הוצל"פ ראשון לציון, תיק מס' 7-10-17102-18 (14/01/25)]

• סמכות רשם ההוצאה לפועל להפחתת ריביות מעוגנת בסעיף 4א81 לחוק ההוצאה לפועל, אשר תוקן ביום 1.1.25 כדלקמן: **"רשם ההוצאה לפועל רשאי, מיוזמתו או לפי בקשת החייב ולאחר שנתן לזוכה הזדמנות לטעון את טענותיו, להפחית את תוספת הריביות ודמי הפיגורים הנצברים בתיק ההוצאה לפועל, ובלבד שריבית הבסיס כהגדרתה בסעיף 2ב69 וריבית לפי סעיף 2א) לחוק פסיקת ריבית והצמדה לא יופחתו אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו"**.

• התיקון עורך רפורמה מקיפה בדיני הריבית וההצמדה בישראל בכלל, ובדיני הריביות וההצמדות בחוק ההוצאה לפועל בפרט. מטרת התיקון במסגרת חוק ההוצאה לפועל, לערוך רוויזיה באופן חישוב הריביות וההצמדות, דמי הפיגורים וריבית הבסיס, בתיקי הוצאה לפועל.

• המחוקק לא קבע במסגרת החוק סל טעמים, והלכה למעשה השאיר "רקמה פתוחה" אשר תיקבע על פי שיקול דעת הרשם, בנסיבותיו של כל תיק או על פי נסיבותיו של החייב.

• לאחר עיון כב' רשם ההוצאה לפועל בנתוני התיק, ובהתאם לסמכותו על פי סעיף 4א81 לחוק ההוצאה לפועל, הורה על הפחתת מלוא יתרת הריביות אשר נצברו בתיק, על איפוס החוב בתיק ועל סגירתו.

החלטת כב' הרשמת לילך לגזיאל אורבך (חדלות פירעון – הפטר

לאלתר לחייב שהנו דר רחוב) - בקשת היחיד למתן הפטר.

[לשכת הוצל"פ חיפה, תיק מס' 24-01-801199 (09/02/25)]

• אין חולק כי הליך חדלות פירעון זה לא יפתור את האתגר האמיתי עימו מתמודד היחיד, אך גם אין זוהי מטרת ההליך. ההליך מתמקד בבחינת יכולת היחיד להסדיר חובותיו ובמתן ההחלטה המשפטית שתשיג את מטרות חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי.

• תיק זה הינו מקרה מדאיג של **יחיד שהינו דר רחוב** מזה שנים ארוכות, מכור לאלכוהול, בעל היסטוריה של מעצרים ומאסרים ממושכים, אשר ככל הנראה אינו מודע לסביבתו ואין באפשרותו לדאוג לענייניו ו"להסתדר בכוחות עצמו".

• היחיד מוכר כנעדר כושר השתכרות בשיעור 75% יציב, אינו עובד ואין לו כל יכולת לעבוד, מתמודד עם אלכוהול ודרות רחוב ואין כל אינדיקציה לקיומם של נכסים. היחיד אינו מטופל בצורה מספקת ולכן עניינו הועבר לגורמים אחרים שיש באפשרותם לסייע לו, ככל וניתן.

• נקבע כי בשולי הדברים **אך לא בשולי חשיבותם, חשוב לציין כי יש לנקוט ברגישות המתחייבת כלפי אוכלוסיות קצה ובהם דרי הרחוב, אשר מתמודדים עם אתגרים אישיים, כלכליים, פיזיים ונפשיים. הדיון בתיק הזה סטה מכללי סדר הדין "הרגילים" שעה שאין בפנינו אדם רגיל, אלא אדם שאף הגעה לאולם הינה בבחינת חסם עבורו. לפיכך, בחרה כב' הרשמת להקל על היחיד, לנהל את הדיון באופן אחר ויצירתי**, אשר אינו נהוג בעולם המשפט, מתוך הבנה כי זכות הגישה לערכאות והזכות להליך הוגן חשובות יותר, במערך האיזונים הדרושים, על פני ניהול הליך על פי סדרי הדין "הרגילים".

• בהעדר נכסים ובהעדר כושר השתכרות, הורתה כב' הרשמת על מתן הפטר לאלתר בעניינו של היחיד.

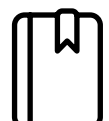
תרבות

מאמרים

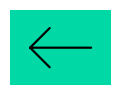

חידושי פסיקה

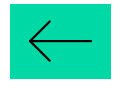

תוכן עניינים

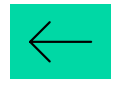
תקנות ההוצאה לפועל (תיקון מס' 3), התשפ"ד-2024 [תיקון 3 לתקנות ההוצאה לפועל, התש"ם-1979]

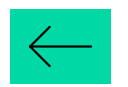
חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 77), התשפ"ד-2024

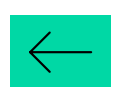
תקנות ההוצאה לפועל (אגרות שכר והוצאות)(תיקון), התשפ"ד-2024

תקנות ההוצאה לפועל (סדרי דין בלשכות ההוצאה לפועל) (חרבות ברזל) (הוראת שעה) (תיקון מס' 2), תשפ"ד-2024

הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 78) (דיין הוצאה לפועל), התשפ"ד-2024

— תקנות ההוצאה לפועל (תיקון מס' 3), התשפ"ד-2024 [תיקון 3 לתקנות ההוצאה לפועל, התש"ם-1979]

- ביום 1/10/2024 פורסם בספר החוקים תיקון 3 לתקנות ההוצאה לפועל אשר נכנס לתוקף ביום 31.10.2024. התיקון הינו ביחס לתקנה 12 לתקנות ההוצאה לפועל, התש"ם-1979.
- נוספה תקנת משנה (ג1) לפיה אם אזהרה הומצאה באמצעות ב"כ הזוכה, הממציא על פי רוב את המסירה באמצעות מוסר (שליח) מטעמו, יצורף לאישור מסירתה בעת המצאתו ללשכת ההוצאה לפועל טופס הכולל תצהיר מוסר. אם מדובר במסירת אזהרה בתיק לביצוע תובענה, על בא כוח הזוכה לאשר במסגרת התצהיר, כי לאזהרה צורפו האסמכתאות הנדרשות על פי התקנות בנוסח לפי טופס 2 בתוספת הראשונה לתקנות. בעניין זה, עד היום נדרש הזוכה לצירוף תצהיר מוסר כך שהתיקון עיגן את הדרישה.
- נוספה תקנת משנה 12(ג2) לפיה ניתן יהיה לאפשר את הוכחת המסירות בנתונים הנתמכים דיגיטאלית, חלף המצאת התצהיר. זאת במטרה לעודד בהדרגה מעבר מתצהיר מוסר לדיווח המאפשר זיהוי זמן ומקום מסירה, לרבות צילומם מקום המסירה.
- נוספה תקנת משנה 12(ג3) בה עוגנה סמכות מנהל לשכת ההוצאה לפועל שלא לקבל מסירה, כאשר היא אינה נתמכת בתצהיר או באסמכתאות כאמור בתקנת משנה (ג2).

— חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 77), התשפ"ד-2024

- ביום 15/09/2024 פורסם בספר החוקים.
- ראשית, נקבעה הגבלת שכר הטרחה על חובות בסכום נמוך: תיקים בסכום נמוך, הם תיקים עד לגובה של 4,500 ₪ למועד הפתיחה. בתיקים כאלה יהיה רק שכ"ט אחד, שנזקף במועד פתיחת התיק, אשר יעמוד על הסך של 244 או 10% מערך החוב, הגבוה מבין שניהם.
- החל מה- 16.3.25 (15.3 זה שבת) בקשה לעיקול מיטלטלין לא תטופל מנהלית, אלא תעבור להחלטת רשם זאת במטרה להבטיח כי הוא יינקט אך ורק כאשר יש בביצועו תועלת ממשית. מכאן עלה הצורך להסיר מהצו את הסמכות המנהלית לנקוט בהליך עיקול מיטלטלין בכתובת החייב לבקשת הזוכה בלבד, וזאת משום שמי שבוחן את בקשת הזוכה לעיקול מיטלטלין בכתובת החייב ושוקל את התועלת הממשית שבהליך, הוא רשם ההוצאה לפועל.
- התיקון יצר הפרדה בתנאים לביצוע ההליך בין עיקול בבית מגורים לעיקול בעסק. כך, החלטה על עיקול או עיקול והוצאה בעסק טעונה החלטת רשם. ניתן לבצע עיקול בעסק, חצי שנה לאחר מסירת אזהרה, ובלבד שסכום החוב עולה על 2,500 ₪.

תרבות 🇮🇱

מאמרים 📄

חידושי פסיקה ⚖️

תוכן עניינים 📖

— תקנות ההוצאה לפועל (אגרות שכר והוצאות)(תיקון), התשפ"ד-2024

- ביום 14/08/2024 פורסם בספר החוקים, אשר ייכנס לתוקף ביום 1.3.2025.
- מטרת התיקון הינה להקל על נפגעי פעולות איבה או פעולות טרור לפתוח תיק בהוצאה לפועל לביצוע פסק דין שקיבלו.
- בהתאם לתיקון יהיה שינוי במנגנון האגרה: בפתיחת התיק תיגבה אגרה מופחתת בסך של 1,285 ₪. לאחר מכן, מידי שנה ולאורך כל חיי התיק, תתווסף אגרה שנתית בסך של 400 ₪ (ועד לסכום מקסימלי של 1% מסך התביעה).
- אגרת הפתיחה והאגרה השנתית יהיו במנגנון של אגרה דחויה.

— תקנות ההוצאה לפועל (סדרי דין בלשכות ההוצאה לפועל) (חרבות ברזל) (הוראת שעה) (תיקון מס' 2), תשפ"ד-2024

- ביום 28/12/2023 פורסמו תקנות ההוצאה לפועל (סדרי דין בלשכות ההוצאה לפועל) (חרבות ברזל) (הוראת שעה), תשפ"ד-2023.
- בהמשך לכך פורסמו תיקונים נוספים לתקנות. התקנות נועדו להקל על הזוכים והחייבים בעקבות מלחמת חרבות ברזל.
- התיקון האחרון הנו מיום 31/12/2024.
- בתיקון האחרון הוארך תוקף התקנות וההקלות שבכללן עד ליום 28/02/25.

— הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 78) (דיין הוצאה לפועל), התשפ"ד-2024

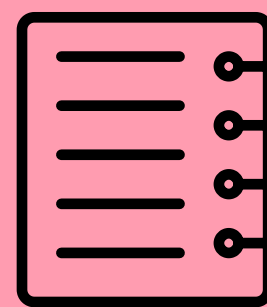
- ביום 11/11/2023 פורסמה הצעת חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 78) (דיין הוצאה לפועל), התשפ"ה-2024.
- במהלך השנים נוספו לרשמי ההוצאה לפועל סמכויות פרטניות לפי חיקוקים שונים, כגון חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי. בתוך כך נמצא כי ייתכן שהמונח "רשם" לא משקף באופן מיטבי את כלל הסמכויות הנתונות לרשמי ההוצאה לפועל.
- מוצע, בסעיפים 1 עד 8 להצעת החוק, לשנות את שמם של רשמי ההוצאה לפועל מ "רשם הוצאה לפועל" ל "דיין הוצאה לפועל". הכינוי "דיין הוצאה לפועל" עשוי אף לתרום לבהירות רבה יותר בקרב הציבור באשר לאופי התפקיד.
- המדובר בהצעת חוק בלבד.

תרבות 🏛

מאמרים 📄

חידושי פסיקה ⚖

תוכן עניינים 📖

מאמרים

כינוסים

על שיקול הדעת בפסיקת שכר טרחת
כונסי נכסים בביצוע צווי עשה

חדלות פרעון

מעמדם של כספי חסויים

מזונות

עיקול בתיק מזונות לצורך הבטחת
מזונות עתידיים

תוכן עניינים

במסגרת תקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018 קיימות הוראות לפיהן ניתן להטיל עיקול זמני במסגרת תביעה לסכום כסף, קרי נדרש קיומו של חוב בגינו העיקול נועד להבטיח זכויות (תקנה 103). תקנה 34 לתקנות בית המשפט לענייני משפחה (סדרי דין), תשפ"א-2020 כותרתה – צו עיקול בתביעת מזונות. התקנה מקנה סמכות לבית המשפט להטיל צו עיקול במסגרת תביעת מזונות, עד גובה סכום המזונות הנתבע לתקופה של שנתיים.

חוק ההוצאה לפועל אינו דורש קיומו של חוב מזונות בכדי לפתוח תיק הוצאה לפועל ולנקוט הליכים מסוימים במסגרתו לצורך הבטחת תשלום חוב עתידי. הן פתיחת תיק הוצאה לפועל והן נקיטת הליכי הוצאה לפועל מסוימים, אינם מותנים בקיומו של חוב.

באשר לעצם פתיחת תיק הוצאה לפועל שעה שאין חוב מזונות, ראו לעניין זה דבריו של כב' השופט שוחט בבימ"ש לענייני משפחה ב**תיק 11540/06** (לא פורסם): "העובדה שהמערער משלם מזונות כסידרם אין בה כדי למנוע פתיחת תיק הוצאה לפועל ....". כמו כן בתיק תמ"ש (ראשל"צ) 32713/02 **פלונית נ. אלמוני** (פורסם בנבו) מפי כב' השופטת חנה קיציס, נקבע: "...בכדי לפתוח תיק הוצאה לפועל אין צורך שיצטבר חוב לתשלום. הוראות החוק אינן מעמידות דרישה שכזו כתנאי סף החוק אינו דורש קיומו של חוב פסוק בכדי לפתוח את התיק אלא הוא מסתפק בקיומו של פסק דין.....".

באשר לסמכות רשם ההוצאה לפועל להטיל עיקול שעה שאין חוב מזונות, אפנה להוראת סעיף 43 לחוק ההוצאה לפועל, תשכ"ז-1967 לפיה "רשם ההוצאה לפועל רשאי לצוות על עיקול נכס מסויים מנכסיו הנמצאים בידי צד שלישי". בתיק תמ"ש (ראשל"צ) 32713/02 (לעיל) נקבע: "...בכל הקשור להטלת עיקולים כאשר אין יתרת חוב, לא מצאתי הגבלה בהוראות החוק המונעת עיקול שכזה....המחוקק לא מצא לנכון להגביל את הטלת העיקול בקיומו של חוב פסוק. די בכך שיש בפני ראש ההוצל"פ

עיקול בתיק מזונות לצורך הבטחת מזונות עתידיים

✍ הרשמת אביבה יהונתן ארוש

חייב ואז עליו להפעיל את שיקול דעתו, האם יש מקום לנקוט בהליכי עיקול:" עולה כי לרשם ההוצאה לפועל סמכות לעקל זכויות חייב לצורך הבטחת מזונות עתידיים אולם לצורך הפעלת שיקול הדעת יש לאזן בין זכויות החייב לבין זכויות הזוכה והקטינים. כמו כן, החלטה זו צריכה לעמוד במבחני סבירות ומידתיות.

באשר למבחני סבירות ומידתיות מציינת כב' הש' קיציס בתיק תמ"ש (ראשל"צ) 32713/02 (לעיל): **"...סבירות: .....** יש לבדוק האם הוקמה תשתית עובדתית לפיה אי מתן הצו יכביד על ביצוע פסק הדין העתידי. כמו כן, יש לאזן בין האינטרסים של החייב על פי פסק הדין, אשר אין חוב פסוק נגדו, לבין אינטרס הזוכה..... **מידתיות:** ... עקרון המידתיות מורכב מ 3 מבחני משנה: קשר של התאמה בין המטרה לבין האמצעי, האמצעי שנבחר צריך לפגוע בפרט במידה הקטנה ביותר, האמצעי צריך להתאים לתועלת שהוא מביא בהגשמת התכלית. עיקול על זכויות המשיב מתאים להגשמת המטרה של תשלום מזונות עתידיים...היסוד השני המרכיב את המידתיות קובע כי האמצעי שהמינהל בוחר בו צריך לפגוע בפרט במידה הקטנה ביותר..... היסוד השני של עילת המידתיות הוא יסוד הצורך....היסוד השלישי במבחן המידתיות קובע כי האמצעי שהמינהל בוחר בו אינו ראוי, אם פגיעתו בפרט היא ללא יחס ראוי לתועלת שהוא מביא בהגשמת התכלית. זהו מבחן האמצעי המידתי..."

פרט לבחינת האיזון בין זכויות החייב לבין זכויות הזוכה והקטינים, וכן בחינת מידתיות וסבירות, נדרש לבחון את חובת **תום הלב של הזוכה**, בית המשפט הנכבד בעניין בתיק תמ"ש (ראשל"צ) 32713/02 (לעיל) מציין: "...הזוכה מחויב לנהוג בתום לב בבואו לממש את פסק הדין. הזוכה נדרש למשנה זהירות עת הוא מבקש לנקוט בהליכי ביצוע כאשר בפועל אין יתרת חוב לתשלום.....עקרון תום הלב מטיל על הזוכה חובה לנהוג בהגינות תוך התחשבות בציפיות של הצד שכנגד וזאת בצד השמירה על האינטרס שלו לביצוע פסק הדין".

על רקע האמור לעיל, רשמי ההוצאה לפועל נדרשים חדשות לבקרים לדון בבקשות

זוכה להטלת עיקול לצורך הבטחת מזונות עתידיים. אסקור להלן מספר החלטות שניתנו בנושא.

בתיק הוצאה לפועל מספר 500214-05-22 ניתנה החלטה ביום 11/8/23 על ידי כבוד רשם ההוצאה לפועל יניב יחזקאל (פורסם בנבו). במסגרת החלטה זו דן כבוד הרשם בסמכותו של רשם ההוצאה לפועל בבחינת הליכים שעניינם עיקול להבטחת תשלומם של דמי מזונות עתידיים. בהחלטה נסקרה הפסיקה הרלבנטית וכן קיימת הפניה לפס"ד בעניין תמ"ש 27901-02-16 שניתן על ידי כבוד הש' פאני גילת כהן, שם נקבע - "על מנת להעביר ההחלטה דרך הפריזמה של עקרונות הסבירות והמידתיות, ועל מנת לברר שאלת ההכבדה האפשרית על ביצוע פסק הדין, עלינו לבחון הנתונים הבאים: מוסר התשלומים של המערער; גובה דמי המזונות החודשיים; פרק הזמן שעל המערער להמשיך ולשאת עוד בתשלום המזונות; מצבם הכלכלי של הצדדים; היקף הפגיעה במערער, דהיינו יכולתו לחיות בכבוד ולהתקדם באופן סביר בחייו; אופי העיקול שהוטל על נכסי המערער".

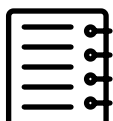
בתיק הוצאה לפועל מספר 517412-12-16 ניתנה החלטה ביום 13/6/24 על ידי כבוד רשם ההוצאה לפועל יניב יחזקאל (פורסם בנבו), בבקשת חייב לביטול עיקול שהוטל על זכויותיו במקרקעין, עיקול אשר הוטל להבטחת תשלום דמי מזונות עתידיים בהם חב. בקשת החייב נדחתה.

בתיק הוצאה לפועל מספר 14-00307-10-2 ניתנה החלטה ביום 9/1/24 על ידי כבוד רשמת ההוצאה לפועל ענת אסידו תורג'מן (פורסם בנבו). במסגרת ההחלטה הוטל עיקול על זכויות החייב בנכס מקרקעין לצורך הבטחת תשלום דמי מזונות עתידיים, וזאת עד לסך של 92,079 ₪, על פי חישוב של 39 חודשים עד הגיע הקטין לגיל 18. בהחלטה מצוין, בין היתר – "לרשם ההוצל"פ סמכות להטיל עיקול בגין חיוב עתידי במזונות, היות ופסק דין למזונות מעצם טיבו צופה פני עתיד - על האב לשלם סכום מזונות חודשי עבור ילדיו עד הגיעם לגיל 18. יפים דבריה של כב' השופטת ורדה

תרבות

מאמרים

חידושי פסיקה

תוכן עניינים

שוורץ בסיפרה: מזונות: הליכי גבייה בלשכת ההוצאה לפועל (נבו- הוצאה לאור בע"מ) מהדורת תשע"ה-2014 עמ' 19: "אין דומה ביצוע פסק דין במזונות לביצוע כל פסק דין אחר בהוצאה לפועל . מעצם טיבו פסק דין למזונות אינו פסק דין לביצוע חד פעמי , כאשר הדרך חזרה ממנו אינה אלא הליכה למרחק קצר ולאחור , בעקבות אותן פסיעות רגליים שבהן הלכו לצורך ביצועו . פסק דין למזונות הוא פסק דין לטווח ארוך בדרך כלל וביצועו מתחדש וצופה פני עתיד". המחוקק לא מצא לנכון להגביל את שיקול דעתו של רשם ההוצל"פ בהטלת עיקול בקיומו של חוב פסוק אלא הותיר הסוגיה - הטלת עיקול, גם כאשר לא הצטברה יתרת חוב בתיק המזונות - לשיקול דעת רשם ההוצל"פ. לעניין זה ראה החלטה בתמ"ש 32713/02 (משפחה ראשל"צ) **פלונית נ" אלמוני**, מתאריך 27/7/2006 (פורסם במאגרים משפטיים) וכן החלטה בע"ר 11066-04-11 **א.א. נ" נ.א.** (משפחה חיפה) , מתאריך 5/7/2011 (פורסם במאגרים משפטיים). חוק יסוד כבוד האדם וחירותו, מעניק הגנה לקניין הפרט והגנה זו חלה גם על החייב. עם זאת, אין חולק, כי זכותם של הקטינים, במסגרת חוק יסוד כבוד האדם וחירותו, כי יובטח תשלום מזונותיהם. הלכה היא, כי חובתו ותפקידו של בית המשפט לעמוד על משמר כבודם וטובתם של קטינים ולאמץ כלים וערובות אשר יבטיחו את מימוש זכויותיהם של קטינים. כפי שנקבע בפסיקה, העובדה כי רשם ההוצל"פ רשאי להטיל עיקול אינו מביא למסקנה כי סמכות זו תופעל לבקשת הזוכה בלבד וללא הפעלת שיקול דעת. לפיכך, משנמצא כי הטלת העיקול הנה חוקתית, על הרשם לשקול האם מדובר בעיקול שעומד בתנאי הסבירות ובמידה שאינה עולה על הנדרש. לעניין זה ראה הפסיקה שצוטטה לעיל:"

בתיק הוצאה לפועל מספר 511975-11-17 ניתנה החלטה ביום 3/4/22 על ידי כבוד רשמת ההוצאה לפועל עידית גור אריה (פורסם בנבו). בהחלטה זו נבחנו מספר סוגיות, כדלקמן:

האם מקום בו הוטל עיקול על כספי חייב ממכירת חלקו בדירת מגורים משותפת,

עיקול בתיק מזונות לצורך הבטחת מזונות עתידיים

✍ הרשמת אביבה יהונתן ארוש

לטובת הבטחת דמי מזונות עתידיים, והחייב עמד בתשלומי המזונות, במועדם ובמלואם, במשך למעלה משנה ממועד הטלת העיקול, מביא בהכרח לביטול העיקול, כולו או מקצתו?

האם מוסר התשלומים של החייב מצדיק ביטול העיקול, כולו או מקצתו, אף כאשר אין בהשתכרותו החודשית כדי לממן את מלוא הוצאותיו החודשיות ולא חל כל שינוי נסיבות לטובה בגובה הכנסותיו החודשיות ממועד הטלת העיקול ועד היום?

מהי נקודת האיזון בה מחד גיסא מציג החייב יציבות ומוסר תשלומים של דמי המזונות השוטפים במשך פרק זמן ממושך של מספר שנים ומאידך, גובה הכנסותיו החודשיות נמוכות מגובה החיוב החודשי השוטף עבור 5 קטינים, באופן אשר אינו יכול לערוב לתשלום דמי המזונות העתידיים?

בהחלטתה קבעה כבוד הרשמת: "האם די בעובדה כי החייב משלם את דמי המזונות השוטפים כסדרם כדי להצדיק את ביטול העיקול שהוטל על כספיו לטובת הבטחת תשלום דמי המזונות העתידיים? סבורני כי יש לענות על שאלה זו בשלילה, כפי שיפורט להלן." במקרה של ההחלטה האמורה, צוין כי "תשלומי המזונות השוטפים משולמים כסידרם מזה כ 5 שנים", ועל אף זאת לא בוטל העיקול, ונקבע מנגנון חלופי לרכישת נכס והטלת עיקול על הנכס.

במקרה שהובא בפני במסגרת תיק הוצאה לפועל 518154-03-21 עתרה זוכה להטלת עיקול להבטחת מזונות עתידיים, שעה שהחוב בתיק ההוצאה לפועל היה מאופס. הבקשה התקבלה, ולאחר דיון במעמד הצדדים, בקשת החייב לביטול העיקול נדחתה. במסגרת ערעור שהגיש החייב צוין בפסק הדין: "לצד זאת, כבר בראשית הדיון הודיע המערער כי אינו עומד על הערעור וימצה טענותיו בבקשה חדשה בתיק ההוצאה לפועל על יסוד נסיבות נטענות חדשות". בע"ר (ת"א) 26682-02-13 **פלונית נ. אלמוני** (פורסם בנבו) נקבע "...אין משמעות פס"ד כי העיקול על המקרקעין יישאר באופן אוטומטי על כנו עד הגיע הבן לבגרות או פקיעת החיוב במזונות. כב' הרשם

יוכל בעתיד להידרש לעניין מחדש על פי בקשה של החייב ובמידה וימשיך לשמור על יתרת חוב מאופסת בתיק....". ואכן, במסגרת התיק דלעיל שהובא לפיתחי, החייב שב ועתר לביטול העיקול בטענה של שינוי נסיבות, אך בקשתו נדחתה על ידי.

בהחלטה צוין על ידי: "לא מצאתי בסיס שהחייב יגיש בקשות "חדשות לבקרים", שכן ממועד זה הגיש 2 בקשות (שתיהן באותו החודש) וסה"כ 3 בקשות ממועד פסק הדין בערעור; כמו כן, החייב לא הצביע על שינוי נסיבות חדשות, ויובהר – כי שינוי נסיבות אינו שינוי של מה בכך אלא נדרש שינוי מהותי אשר יהא בו כדי להשליך ולהצדיק שינוי ההחלטה שניתנה לצו עיקול. כמו כן, אין די בטענה כי דמי המזונות משולמים כסידרם, כשלעצמה, כדי להביא לביטול העיקול ונדרש נימוק נוסף ומבוסס שיהא בו כדי להטות את כף המאזניים. במקרה דנן, לא הוכח כאמור.

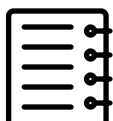
האמור הינו לאחר שבחנתי את זכויות הצדדים, בשים לב לנימוקי ההחלטה מיום 26/12/23, לפסק הדין מיום 2/2/23 בערעור, וכן נוכח גובה דמי המזונות החודשיים, פרק הזמן שנותר להמשיך ולשלם עוד את תשלום דמי המזונות ולאור זכויות הקטינים וטובתם נגד עיני. זכויות אלה יש להבטיח בנסיבות העניין דנן.

לאור האמור, ובראי הפסיקה שקבעה את השיקולים בכגון דא, לא מצאתי בסיס לביטול העיקול. אף שקלתי ולאור האמור לעיל, לא מצאתי להפחית בעת הזו את גובה צו העיקול."

לסיכום: חוק ההוצאה לפועל אינו דורש קיומו של חוב בכדי לפתוח תיק הוצאה לפועל ולנקוט הליכים מסוימים לצורך הבטחת תשלום חוב עתידי. במסגרת שיקול דעת רשם ההוצאה לפועל, עליו לאזן בין זכויות החייב לבין זכויות הזוכה והקטינים, לבחון שיקולי מידתיות וסבירות וכן לבחון את תום לב הזוכה. ככל שניתן צו עיקול להבטחת מזונות עתידיים, תוקפו מוגבל לתקופה מסוימת, ועם חלוף הזמן ושינוי נסיבות, ניתן לשנות צו זה או תנאי מתנאיו. יובהר כי אין די בטענה לפיה המזונות השוטפים משולמים כסידרם - כשלעצמה - כדי להביא לביטול העיקול אלא יש לבחון מכלול שיקולים ונסיבות.

תרבות

מאמרים

חידושי פסיקה

תוכן עניינים

מאמרים | חדלות פרעון

במסגרת מאמר זה, אנסה להאיר סוגיה אחת (מיני רבות) אשר עולה פעמים רבות במסגרת הליכי חדלות פירעון המתנהלים כנגד חסויים, המתקיימים מקצבאות המוסד לביטוח לאומי בלבד.

מדובר באוכלוסייה אשר לכאורה חוסה תחת ההלכה שנקבעה בבית המשפט ברע"א 6353 אנטולי לשצ'נקו נגד כונס הנכסים הרשמי (ניתן ביום 11.2.2020) (להלן: 'הלכת לישצנקו') על פיה אין להטיל צו תשלומים עיתי.

בהלכת לישצנקו נקבע, כי חייב המצוי בהליך חדלות פירעון המתקיים מגמלה חודשית מהמוסד לביטוח לאומי בגין נכות, הכוללת אובדן כושר עבודה והוא אינו בעל פוטנציאל השתכרות בפועל וזוהי הכנסתו היחידה ואין לו הכנסה נוספת, לא ניתן לחייבו בתשלום עיתי, לא ישירות מהגמלה ולא בעקיפין מהכספים המשתלמים לחשבונו.

הלכת לישצנקו נועדה למנוע מצב בו חייבים קש"י יום, נדרשים לשלם כספים לקופת הנשייה מתיק קצבת הביטוח הלאומי, המהווה עבורם קצבת קיום, באופן הגורע מצרכי הקיום המינימלי שלהם.

אין חולק, כי אוכלוסיית החסויים, כלומר מי שניתן בעניינו צו אפוטרופסות ע"י בית המשפט המוסמך לכך, מתקיים לרוב מקצבאות המוסד לביטוח לאומי והוא נעדר כושר השתכרות.

אפוטרופוס הוא אדם או תאגיד אשר ממונה ע"י ביהמ"ש כדי לטפל בעניינו של אדם שאינו יכול לדאוג להם בעצמו ואין מי שמוסמך לדאוג להם במקומו.

ככלל, האנשים המתמנים לתפקיד אפוטרופוס לאדם הם קרובי משפחתו, אולם במצבים בהם האדם הוא עירי או שאין לו קרובי משפחה שביכולתם או ברצונם למלא את תפקיד האפוטרופוס, רשאי בית המשפט למנות אפוטרופוס לאדם גוף חיצוני שנותן שירותי אפוטרופוס – תאגיד אפוטרופוס או אפוטרופוס מקצועי,

עפ"י רשימת תאגידי האפוטרופוס.

במסגרת סקירה זו, אביא את עניינם של חסויים אשר מונה בעניינם תאגיד אפוטרופוס והם אלה אשר מנהלים את כלל ענייני החסוי, לרבות התנהלותו הכלכלית של החסוי.

במקרים אלו שהגיעו לפני עלתה שאלה כיצד והאם יש להחיל את הלכת לשצ'נקו לאור אופן ניהול כספי החסויים.

באחד המקרים דובר בחסויה סכיזופרנית, בת 74, אשר שוהה במסגרת אשפוז מוסדי במחלקת תשושי נפש.

במסגרת צו פתיחת הליכים לא נקבע בעניינה צו תשלומים עיתי.

במסגרת דו"ח ממצאי בדיקת הנאמן הומלץ כי בשל מצבה הבריאותי, הכנסותיה מקצבאות המל"ל, העדר כושר השתכרות והעדר נכסים מהם ניתן להיפרע – יש ליתן ליחידה צו הפטר לאלתר. על אף ההמלצה, בנסיבות בהן היחידה לא הגישה דיווחים כלכליים במהלך ההליך, היא נדרשה להמציא תדפיס חשבון עו"ש המנוהל ע"י תאגיד האפוטרופסות.

בהתאם, הומצא פירוט לחשבון העו"ש של החוסה ממנו עלה, כי קיימת בחשבון החוסה יתרת זכות לאחר כיסוי מלוא הוצאותיה, יתרה אשר לא נמשכה בתוך פרק הזמן הקבוע בסעיף 303 (ב) לחוק הביטוח הלאומי.

באותו מקרה, כמו גם במקרים אחרים דומים, דובר ביתרת זכות אשר מקורה בכספים ששולמו לחסוי והיו מוגנים בהתאם לסעיף 303 (ב) לחוק הביטוח הלאומי למשך 30 ימים.

על דרך הכלל, במינוי תאגיד אפוטרופוס, קצבאות המל"ל מופקדות לחשבון ייעודי של תאגיד האפוטרופוס, כאשר התאגיד מממן מקצבאות אלה את עלות המוסד בו שוהה החסוי, עלויות טיפול רפואי וכן כל צורך אחר של החסוי. היתרה

מעמדם של כספי חסויים

✍ הרשמת נועה רגב

הנותרת לאחר כיסוי כלל ההוצאות נותרת בחשבון החסוי המנוהל ע"י תאגיד האפוטרופוס.

על אף שדובר בכספי קצבה, צרכי היחידה נוהלו על ידי תאגיד האפוטרופוס ובמסגרת ניהול זה של כספי היחידה נחסך סכום חודשי משמעותי מקצבתה. חיסכון הכספים הצטבר לכדי סכום שהיה בו כדי לבחון האם יש להורות על העברתו חלקו או כולו לקופת הנשייה בהיות הכספים כספים שאינם מוגנים, ולכאורה היתרה מוקנית לקופת הנשייה.

במקרים מעין אלו, פסיקת בתי המשפט קבעה כי כאשר ההכנסה החודשית גבוהה באופן משמעותי מהסך המשולם בגין נכות במסגרת קבלת גמלת נכות כללית כפי שנקבע בהלכת לישצנקו הנ"ל, וכאשר לא הוצגו בפניי בית המשפט אסמכתאות לכך שיש לחייב הוצאות מיוחדות הנובעות או קשורות לנכותו, עולה המסקנה לפיה נותרת בידי החייב יתרה כספית שהיא מעבר לסך ההולם מחייה בכבוד. יתרה זו מאבדת בחלוף הזמן את ההגנה הקבועה בסעיף 303(ב) לחוק הביטוח הלאומי (ראה למשל פש"ר מחוזי 27403-09-23).

בנסיבות מקרה זה, ניתן ליחידה צו הפטר לאלתר אולם הועלתה שאלה ביחס לשאלת הוצאות ההליך לאור יתרת הזכות של החסויה בהיות הכספים המופקדים בחשבונה כספים שאינם מוגנים בהתאם לחוק.

על אף שבמקרה מסוים זה הנאמן זכאי היה לתשלום שכר טרחתו בהתאם לנוהל רשות האכיפה והגבייה, הוסכם כי שעה שליחידה החוסה כספים היכולים לשמש לתשלום הוצאות אלה, ראוי למצות בירור זה. נקבע כי יש לקבל התייחסות המחלקה המשפטית בתאגיד האפוטרופוס לגבי הנוהל הנטען של משרד הבריאות ותוקפו וכן פנייה למחלקה המשפטית במשרד הבריאות.

במענה לפנייתי נטען שבמקרה זה ובמקרים דומים אחרים אשר נדונו בפניי, בהתאם לנוהל משרד הבריאות, על תאגיד האפוטרופוס להותיר בידי היחיד

תרבות

מאמרים

חידושי פסיקה

תוכן עניינים

החוסה כ – 20,000 ₪ לטובת הוצאותיו האחרונות.

לא נטען להגנה על כספים אלו מכח הלכת לשיצנקו אלא נטען כי עפ"י הוראות משרד הבריאות, יש להותיר היתרה הלא מוגנת ליחיד החוסה לצורך כיסוי "הוצאות אחרונות".

על פי בקשתי הומצא לעיוני חוזר המנהל הכללי במשרד הבריאות מס' 24/2005 מיום 21/3/18 המתייחס ל"סיוע במימון האשפוז הסיעודי הכרוני".

מדובר בחוזר מנכ"ל המתפרש על פני 46 עמודים ומתייחס לתנאים לאשפוז, מימון האשפוז, המשתתפים במימון, מקורות המימון של המטופל ובני משפחתו

במסגרת סעיף ההגדרות בחוזר המנכ"ל ישנה התייחסות ל"סכום הוצאות אחרונות" כ"**סכום השווה ל-100 נקודות זיכוי ומיועד להוצאות קבורה, הקמת מצבה והוצאות נלוות הכרוכות בפטירתו של אדם**".

חוזר המנכ"ל מפרט את טבלת נקודות הזיכוי, הכוללת פרמטרים רבים וקיים קושי במסגרת הליך חדלות הפירעון לגזור את הסכום לו זכאי החוסה להותיר בידיו עבור הוצאות אחרונות וזאת עוד טרם דיון בשאלה האם מדובר בכספים מוגנים, אם לאו.

בשל העדר מידע נדרש אודות חישוב נקודות הזיכוי להן זכאי החסוי לצורך חישוב הסכום שיש להותיר בידי החסוי לטובת "הוצאות אחרונות" – נתבקשה עמדת תאגיד האפוטרופוס הן באשר לנוהל משרד הבריאות, הן לסכום הנטען ע"י ב"כ החסוי, או אז ביקש ב"כ היועמ"שית להצטרף כצד להליך וזאת בעקבות פניית תאגיד האפוטרופוס ולהגיש עמדתו.

עפ"י עמדת היוע"מ"שית, נוהל משרד הבריאות אליו הפנה ב"כ החסויה בתיקים רבים נוספים, כלל אינו רלוונטי לסוגייה הנדונה. נטען כי עפ"י נוהל משרד הבריאות, ישנה התייחסות לכספים לצורך "הוצאות אחרונות" כמעין נכס קיים על מנת

מעמדם של כספי חסויים

✍ הרשמת נועה רגב

לעדכן גובה הסיוע במימון האשפוז של החסוי.

נטען כי בהתאם לנהלי תאגידי האפוטרופוסות של האפוטרופוס הכללי, לתאגידי האפוטרופוסות **אין** הנחיה לחסוך כספים לזמן פטירתו של אדם שהם מונו עליהם כאפוטרופוסים.

נטען כי משרדם אינו מאפשר חסכון ל"הוצאות אחרונות" על גבי הוצאות נדרשות בחייו של האדם. ככל שחיסכון שכזה קם עבור אדם, יהיה מדובר בעודף כספים חודשיים, לאחר שמלוא צרכיו של האדם טופלו ומולאו על הצד הטוב ביותר על ידי האפוטרופוס.

עמדת היועמ"שית לא חלקה על כי הכספים שנצברו בחשבון החוסה מקורם בקצבאות המל"ל וכי חלפו 30 הימים ממועד הפקדתם כך שהכספים אינם זכאים להגנה הקבועה בחוק הביטוח הלאומי.

לאחר שהתברר כי אכן מדובר בכספים שאינם מוגנים בהתאם להלכת לשיצנקו, נבחנה מהות ההגנה על כספי הקצבה אף לגופו של עניין, כלומר נבחנה השאלה האם ליחידה הוצאות מיוחדות הנובעות או קשורות לנכותה שלא סופקו לה על ידי האפוטרופוס מקצבתה.

באותו מקרה מיוחד זה, משרד האפוטרופוס הכללי יזם ביקור במוסד האשפוזי של החוסה על מנת לוודא ולבדוק כי מלוא צרכי החוסה מסופקים.

מתגובת נציג האפוטרופוס עלה כי בסופו של יום, אין מדובר בכספים מוגנים אלה בכספים שנותרו בחשבון החוסה לאחר שמולאו צרכי החוסה.

לאחר בדיקתו נטען בפניי כי להתרשמותו, אותם הכספים היו מיועדים לשמש את החוסה להוצאות אישיות ש"עולה כי לא נרכשו עבורה בזמן". עוד נטען כי לחוסה צרכים עתידיים.

על כן, בנסיבות מסויימות אלו, אשר נסמכו על ביקור נציג האפוטרופוס במוסד האשפוזי נטען כי ככל ואורה על העברת הכספים לקופת הנשייה, התוצאה לדעת האפוטרופוס הינה פגיעה כפולה בחוסה באופן שלא מולאו מלוא צרכיה והיתרה לא תאפשר מילוי מלוא צריכה העתידיים. במקרה מסויים זה, נטען כי יש להעדיף את צרכי החוסה על פני קופת הנשייה ותשלום הוצאות הנאמן.

לאחר הבירור הנדרש מול האפוטרופוס הכללי ומשרד הבריאות, ניתן לקבוע כי יתרת כספי הגמלה המשולמת לחסוי, לאחר שסופקו מלוא צרכי החסוי ולא נמשכו בתוך 30 ימים, הינם כספים אשר ככלל מוקנים לקופת הנשייה ואין כל חובה שבדין לחסוך מאותם כספים אלה לטובת "הוצאות אחרונות".

עוד עולה כי אין כל הוראה הניתנת לתאגידי האפוטרופוס לחסוך לחוסה "להוצאות אחרונות" על גבי ההוצאות הנדרשות בחייו ואין כל רלוונטיות לנוהל משרד הבריאות אליו הפנה ב"כ החוסה במקרה זה ובמקרים דומים אחרים.

יחד עם זאת, גם בהיוותר כספים ואף בסכומים משמעותיים, קודם למימוש לקופת הנשייה ראוי שהרשות המוסמכת תערוך בירור פוזיטיבי עם נציג תאגיד האפוטרופוס ותוודא כי אכן מלוא צרכי החסוי סופקו ומולאו טרם יעשה שימוש ביתרת הכספים עבור קופת הנשייה וכי אין צורך עתידי ממשי קיים בפועל הנדרש לטיפול החסוי שטרם בוצע.

כשאלה עתידית, יכול שיש לבחון במקרים בהם בחשבון החסוי נראתה יתרת זכות משמעותית כבר בתחילת ההליך, האם בהסכמת ב"כ החסוי אפוטרופוסו והנושים ניתן להגיע להסדר נושים בפרעון חלקי ומהיר של חובות החסוי באמצעות בדיקה פשוטה של תדפיס חשבון תאגיד האפוטרופוס המנוהל בנאמנות לטובת החסוי.

תרבות

מאמרים

חידושי פסיקה

תוכן עניינים

פתח דבר

חלק מהותי מכל תיק בו ממונה כונס נכסים על ידי רשם ההוצאה לפועל (או בכלל) הינו ההכרעה בסופו של יום בשכר טרחתו של כונס הנכסים. המטרה של מאמר קצר זה הינו להניח יסודות לשם מתן החלטה בבקשה לפסיקת שכר טרחת כונס נכסים אשר שכרו אינו מוסדר במסגרת החקיקה. אנסה לתת מענה קצר לאפשרויות הקיימות להכרעה בסוגיית שכר הטרחה ומה השיטה העדיפה בעיני, כאשר כל אחד ואחת מן הקוראים יכול להחליט לפי שיקול דעתו והבנתו.

סקירה קצרה של ההסדרים הקיימים

1. מחוקק המשנה הסדיר את הסוגיה של שכר טרחת כונס הנכסים בכל הנוגע למימוש משכנתאות בדירות מגורים, וזאת **בתקנות ההוצאה לפועל (שכר טרחת עורכי דין וכוני נכסים), תשס"ב-2002**. התקנות אשר הותקנו בהתאם לסעיפים סעיפים 81ב(ד) ו-88 **לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967**, התוו דרכים לפסיקת שכר הטרחה במספר סיטואציות קריטיות בהם מתנהל תיק הוצאה לפועל למימוש משכנתא.

2. סוגיה נוספת בה נפסק שכר טרחת כונס נכסים הינה בתיקי פירוק שיתוף או מינוי כונס נכסים לצורך מימוש עיקולי מקרקעין.

3. כאן, התוויית שכר הטרחה הינה עפ"י סעיף 59 **לחוק ההוצאה לפועל התשכ"ז – 1967**. סעיף זה פורש וקיבל תוכן באמצעות הפסיקה של בית המשפט העליון, אשר קבעה רף מינימום ורף מקסימום לכך. ראה: ע"א 373/70, 403/70, **מרגוליס נגד בנק ארץ ישראל בריטניה**, פ"ד כה (1), 275, בפסיקה נקבע כי יש לקבוע את שכר טרחת כונס נכסים בשיעור של בין 6% עד 10% מגובה החוב.

4. ההחלטה היכן לקבוע את שכר הטרחה בטווח שבין 6% עד 10% מסכום תמורת

על שיקול הדעת בפסיקת שכר טרחת כונסי נכסים בביצוע צווי עשה

✍ הרשם אייל רוזין

מכר הנכס שבכינוס, הינה בשיקול דעתו של רשם ההוצאה לפועל, זאת מתוך התחשבות בהיקף הפעילות, המאמץ המושקע ואורך הזמן שבו כונס הנכסים מתחיל ומסיים את עבודתו (ראה ספרו של בר אופיק, **"הוצאה לפועל הליכים והלכות"**, חלק שני, מהדורה שביעית, עמוד 947, ע"א 621/83 **בנק לאומי לישראל נ' פינצ'וק**, פ"ד מ(2) 660, 663).

5. פן אחר ונוסף אשר מסייע בפסיקת שכר טרחת כונס הנכסים הינם **כללי לשכת עורכי הדין (התעריף המינימלי המומלץ), תש"ס-2000**, שם פורטו כללים לפסיקת שכר טרחה, אשר ניתנים לאימוץ כולם או חלקם דרך סעיף 10 לחוק ההוצאה לפועל

6. אולם, כיצד יש לפסוק שכר טרחה לכונס הנכסים אשר מבוצע פעולה אשר אינה מצויה בכל אחד מהאכסניות המפורטות לעיל, ואם אכן, יש אכסניה – כיצד יש לתת לה משמעות משפטית ועל פי אלו פרמטרים יש להפעיל.

כונס נכסים לביצוע צו שיפוט

7. המקרה שעלה בפני הינו כיצד לקבוע את שכרו של כונס הנכסים אשר תפקידו היה לבצע צו שיפוטי אשר החייב עצמו נמנע מלבצעו, וכלל הריסה של חלקים נרחבים מן המקרקעין בו גר החייב.

8. הכלל הבסיסי הינו כאמור סעיפים 10(א) ו- (ב) **לחוק ההוצאה לפועל התשכ"ז – 1967** קובעים בין היתר כך:

" (א) זוכה המיוצג על-ידי עורך דין בתיק הוצאה לפועל זכאי לשכר עורך דין כאמור בתעריף המינימלי שנקבע לפי סעיף 81 לחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א-1961, זולת אם קבע רשם ההוצאה לפועל שכר אחר, על פי בקשה שהוגשה לו; ואולם בתיקי הוצאה לפועל של פסקי דין למזונות, לביצוע בעין לפי פרק ו' ולחיובים אחרים שאינם כספיים, יהיה שכר עורך הדין כפי שקבע רשם ההוצאה לפועל.

(ב) במקרים בהם רשם ההוצאה לפועל קובע את שכר טרחת עורך הדין כאמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא לקבוע שכר כולל בשל הטיפול בתיק שבבירור או שבדיון בפניו, ורשאי הוא גם לקבוע שכר בשל פעולות מיוחדות שביצע עורך הדין."

9. אולם, ברער"צ (שלום ת"א) 50020-08-20 **מיכאל גרובר נ' ערן רובין** (נבו 14.12.2020) קבע כבוד סגן הנשיאה חבקין כי האכסניה לשכר הטרחה של כונס הנכסים מצויה בסעיף 59 לחוק ההוצאה לפועל. ראה:

"יוער כי לצד ההסדר הכללי הקבוע בסעיף 10 לחוק ההוצאה לפועל, שעניינו שכר טרחה המגיע לזוכה, סעיף 59 לחוק ההוצאה לפועל מסמך את הרשם לפסוק שכר טרחה לכונס נכסים"

10. גם כבוד השופט מאור ברע"צ (שלום ת"א) 55121-11-14 **פרחט נ' לוי** [פורסם בנבו] קובע, כי אכן יש לחלק לשתי תקופות כאשר התקופה הראשונה בה טרם מונה ב"כ הזוכים ככונס נכסים יש לדון על פי סעיף 10(א) לחוק ההוצאה לפועל ואילו התקופה השנייה בה מונה ככונס הנכסים – יש לדון בהתאם לסעיף 59(א) לחוק ההוצאה לפועל.

11. בספרו של בר אופיק, **הוצאה לפועל הליכים והלכות**, עמוד 949, נכתב, כלהלן:

"על הרשם להביא בשיקוליו את שכר הטרחה שכבר נקבע לפי ההוראות שבסעיף 10(א) לחוק, ולבצע את התיאומים המתאימים עם השכר שהוא קובע לכונסי הנכסים לפי סעיף 59(א). כפי שאמרנו: ערכם של המקרקעין נשוא הכינוס הוא רכיב חשוב בקביעת שכר הטרחה של כונסי הנכסים, אך לא רכיב יחיד ומרכזי.

(בר"ע (ת"א) 2328/93 לא פורסם; השופט ס' ג'ובראן בר"ע (חיפה) 1313/97 גולדשטיין לירן נ' ברמלי, דינים מחוזי כו(1) 250)"

12. משהשאיר סעיף 59(א) לחוק ההוצאה לפועל את עניין שכר הטרחה של לשיקול

תרבות

מאמרים

חידושי פסיקה

תוכן עניינים

דעתנו של רשם ההוצאה לפועל, יש לקבוע פרמטרים לבחינת שיקול הדעת.

13. על כן, מה השיקולים שיש על רשם ההוצאה לפועל לשקול את באים לפסוק את שכר טרחתו של כונס נכסים ייעודי מעין זה?

החלופות הקיימות

14. חלופה אחת, הינה התועלת הכלכלית אשר הביאה פעולותיו של כונס הנכסים קרי, מה היה השווי של הנכס בטרם בוצע הצו, לבין השווי של הנכס לאחר ביצוע הצו. הגם שיש צדק בטענה זו, תרגומה לעולם הפיננסי אינו קל. גם אם נניח כי המדובר בנכס פיזי, לא תמיד הסדרתו משביחה את הנכס בצורה כל כך גבוהה המצדיקה גזירת אחוזי תמורה עבור כונס הנכסים. גם להפך, אם ההשבחה גבוהה בעקבות צו העשה, יכול להיות שפעולות הכונס שיידרשו לצורך ההשבחה אינן מצדיקות את הפער בשווי הנכסים.

גם אם כך הדבר, ואכן ההסדרה של הנכס על פי פעולת כונס הנכסים, הדבר מצריך פעולה שמאית אשר תעריך את הנכס לפני הפעולה ואשר תעריך את הנכס לאחר סיום הפעולה. דרישה לשמאות כפולה יגביר את ההוצאות, כאשר כאן אין להסתמך על שמאי מטעמם של הצדדים (אשר הינו בעל אינטרס להגביל או להקטין את הפער) אלא שמאי מטעם לשכת ההוצאה לפועל.

על כן, חלופה זו, הגם שהינה יכולה להיות צודקת, הינה עדיין יקרה ויכולה להכביד על הצדדים בהוצאות נוספות.

15. חלופה אחרת, הינה קביעה מראש של שכר הטרחה. קביעה זו, אפריורית יכולה להבטיח ודאות בין כל הצדדים לגבי גובה שכר טרחת כונס הנכסים אשר יידרשו לשלם לשם ביצועו של הצו. מעבר לוודאות או כפועל יוצא ממנה, חייב יכול להעריך טוב יותר אם הוא מתכוון לחסוך הוצאה זו או הוא יישא בה.

על שיקול הדעת בפסיקת שכר טרחת כונסי נכסים בביצוע צווי עשה

✍ הרשם אייל רוזין

לצד הודאות אשר קיימת לצדדים, כונס הנכסים יימצא במלכוד, לפיה לעיתים שכר טרחתו לא יהיה מספק בעיניו שעה שההליכים יתארכו, הפעילות לביצוע הצו תתפרס לתקופה ארוכה וכאשר היא תהפוך ללא כדאית – גם כונס הנכסים יאבד את רצונו לפעול להוציא לפועל את הצו.

16. חלופה נוספת הינה קביעת שכר טרחה לכונס הנכסים על פי בסיס שעת. עניין זה הגם שעונה על הקושי בחלופה הראשונה ומעניק צדק מסוים לצדדים כולם עולה החשש של הטייה של בעל התפקיד ליצור בקשות ומטלות אשר יוסיפו שעות עבודה ובצידן שכר טרחה, דבר אשר יכול להיות בעוכרי הצדדים וגם בעוכרי רשמי ההוצאה לפועל אשר עלולים לדון בבקשות מרובות אשר ייתכן והיו נחסכות אלמלא התעריך השעת.

17. החלופה הנוספת, אשר בחרתי באופן לאמץ הינה היצמדות למתווה אשר קבע בית המשפט בפרשנותו לסעיף 59 לחוק.

במקרה זה, שכר הטרחה אינו נגזר משווי הנכס עצמו ואינו מוכרע בתוך הגזרה אשר הותוותה על ידי בית המשפט (בין 6 ל- 10 אחוז) אלא הרשם קובע את שכר הטרחה על פי פרמטרים מנחים.

על פניו מצאתי מספר פרמטרים אשר מצוי כמעט בכל תיק ותיק ואשר יש בהם בכדי להשפיע על טיב ואופן פעולת כונס הנכסים, ושאר בסופו של יום יכולים להשפיע על היקף שכר הטרחה.

בין היתר מצאתי לשקול את השיקולים הבאים:

א. פעולות כונס הנכסים.

ב. משך תקופת כינוס הנכסים.

ג. מורכבות הליך ההריסה.

ד. שיתוף הפעולה של הצד השני בקיום הצו השיפוטי.

ה. עלות פעולת ההריסה.

ו. הצורך בביצוע פעולות רישום לאחר צו ההריסה.

ז. טיב ההצלחה של פעולת ההריסה.

ח. הצורך בפניות למותב זה או לערכאות נוספות לשם יישום הצו.

ט. האחריות בה נושא כונס הנכסים בגין פעולות ההריסה.

כמובן שלרשימה זו יכולים מעת לעת להצטרף שיקולים נוספים. אעיר כי שיקול נוסף הינו כי כונס נכסים מסוג זה – כונס הבא לבצע צו הריסה בלבד- אינו "שחקן חוזר" כפי שכונסי נכסים מטעם בנקים, רשויות מקומיות וגופים אחרים אשר מממשים נכסים כבדרך שגרה בלשכת ההוצאה לפועל.

על כן שכר הטרחה אשר ייפסק בעניינו הינו שכר טרחה ייחודי לתיק ולמשימות אשר עמדו בפניו, וככזה עליו להיות מתוגמל בהתאם.

לסיכום

18. כונס נכסים ייחודי מעין זה אשר לוקח על עצמו את המטלה של ביצוע צו צריך להיות מתוגמל בהתאם לקריטריונים האמורים לעיל. אין שום ניסיון לכפות דרך כלשהי, אולם כל דרך אחרת אשר תוארה לעיל יש בה מעלות וחסרונות כאחד. אולם הניסיון של קביעת שכר טרחה לפי פרמטרים קבועים יכולה להצדיק את שיקול הדעת של הרשמים כאשר הם באים להכריע בשכר הטרחה והן כאשר בית המשפט הנכבד יבוא לדון בהערכת החלטה.

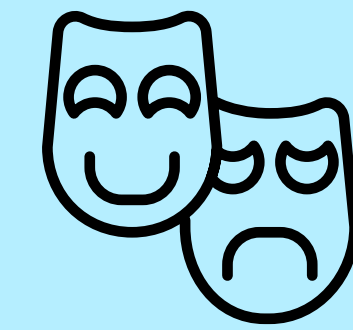
19. בהעדר התערבות המחוקק בסוגיה זו, שיקול הדעת כאן של רשמי ההוצאה לפועל הינו רחב, רחב עד מאוד, ועל כן מן הראוי לתת אבני דרך לשם קביעת שכר הטרחה.

תרבות

מאמרים

חידושי פסיקה

תוכן עניינים

תרבות

ברכות ואיחולים

המלצת קריאה

תוכן עניינים

אולי כדאי לך לדבר עם מישהו

הספר מסופר בגוף ראשון על ידי המספרת, שהיא גם אם חד הורית, שנפרדה מבן זוגה אחרי שנים ארוכות, בגלל שאמר לה שהוא לא מעוניין להיות הורה. למרות שידע שהיא אם לילד.

למרות שהמספרת גם פסיכולוגית וגם יועצת זוגית, התגובה שלה לפרידה לא פרופורציונאלית והיא לא מצליחה לעזור לעצמה עד שהיא מחליטה ללכת לטיפול בעצמה. את הטיפול שלה היא מתארת בשני כובעים – הכובע האחד כמטופלת שמנסה להסתכל על חלקה בפרידה, על עצימת העיניים שלה מכל הסימנים ועל כל מה שעליה לקחת עליו אחריות כדי להמשיך הלאה.

הכובע השני כמטופלת בעצמה שנפגשת בטיפול שהיא יודעת את השלבים שבו, את כל ה"טריקים" שמופעלים בטיפול, ובכל זאת... כשהיא נמצאת על ספת הטיפולים הכל נראה אחרת.

סיפור המסגרת מתאר את המספרת כשהיא לא מצליחה להתגבר על הפרידה וגם הניתוחים העצמיים לא מסדרים לה את הראש. אחרי שהיא מוכנה להכיר בכך שהיא זקוקה לעזרה, היא נענית להמלצת חברה והולכת לטיפול. הסיפור עוקב אחרי הטיפול הפסיכולוגי שלה מול הטיפול במטופלים שלה עצמה.

זהו ספר של הצצה לעולם הטיפולים הפסיכולוגיים, שמציג באופן חושפני וגם מצחיק מה באמת חושבים פסיכולוגים על המטופלים שלהם וכמה כל אחד מאיתנו, בלי קשר לתוארו השכלתו והסטטוס שהוא מחשיב את עצמו, בסופו של דבר בסך הכל... בן אדם.

הסיפור הנוסף בתוך הסיפור מסגרת קשור דווקא לפן המקצועי (כשמשוה משתבש הכל משתבש), מסתבר שהמספרת התחייבה לכתוב ספר על נושא שנחשב בתחום מומחיותה. הבעיה היא שהנושא הזה משעמם אותה, היא לא מחוברת אליו ובמשך תקופה ארוכה היא רק מתחמקת מהכתיבה. היא כבר קיבלה מקדמה, היא כבר פרסמה את כוונתה לכתוב ועכשיו היא לא יודעת מה לעשות עם מחסום הכתיבה שהיא חווה. תוך כדי קריאת הספר הקוראים ביחד עם המספרת עוברים תהליך מעניין ומעורר מחשבה שבסופו המספרת מחליטה לכתוב בעקבות הלב... כלומר לפרוס את חייה בספר בתקווה שהתהליך שעברה, בתקווה שגילוי הנפש שלה יעזור גם לאחרים.

ההפתעה הגדולה בסוף הספר, שהופכת את כל הספר שווה לקריאה (ולכן אני מגלה לכם אותה כבר עתה) היא שהמספרת חושפת לפנינו שהסיפור שקראנו במשך כל דפי הספר הוא בעצם סיפור חייה שלה עצמה – לורי גוטליב המחברת. הספר שנכתב על ידי המספרת בעקבות הלב והפרידה שלה היא מה שאנחנו קראנו זה עתה. אז הנה ספר שמספר סיפור אמיתי (בשינוי הפרטים המזהים

של המטופלים), שבסופו נגיע למסקנה המתבקשת יד ביד עם המספרת – רק כשאנחנו מוכנים להיות אנחנו, ללכת בעקבות הלב ולקבל את האנושיות שלנו – נצליח. ובהתאמה לא מפתיעה – אין צורך לספר שהספר הפך לרב מכר והביא הצלחה רבה ללורי גוטליב שהפכה סופרת מפורסמת ומטפלת זוגית מוצלחת עוד יותר.

אולי המסר קצת בנאלי וקלישיאטי, אבל כל הספר מסופר בצורה מצחיקה ומעניינת ולכן מומלץ במדורנו. תהנו.

תרבות 📖

מאמרים 📝

חידושי פסיקה 🧐

תוכן עניינים 📑

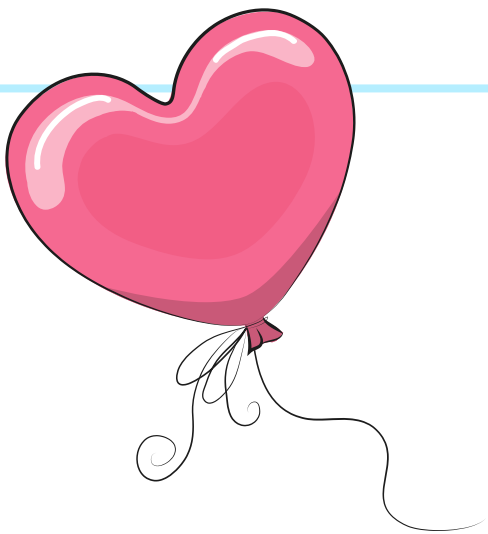

ברכות לרשמי ההוצאה לפועל מור קרמר וגיא איבגי עם קבלת המינוי לתפקיד רשם בכיר בבית המשפט השלום

ברכות לרשמת עידית גור אריה להולדת בנה שילה יוסף

ברכות לימי הולדת שנחגגו בחודשים ינואר - מרץ:

שי גור

פזית גלעדי אליהו

אסף קפרוב

עמית לירן גולדשטיין

אריאל לנגה

סאלם ג'דעון

אוהד אשר

אפרת אידר ינון

נתנאל נאמן

עמית גולן

אורלי אוחנה ניסימי

אביבה יהונתן ארוש

תרבות 🎭

מאמרים 📖

חידושי פסיקה ⚖️

תוכן עניינים 📄